

Hrvatski Glasnik

GLASILO HRVATSKOG KULTURNOG DRUŠTVA "NAPREDAK" ŽUPE SOLI

2001/2002

GODINA X

Broj 106 - 107 TUZLA, STUDENI - PROSINAC 2001.

Cijena 1 KM, 4 Kn, 1 DM

**ČESTIT BOŽIĆ I SVETO ISUSOVO POROĐENJE
SRETNIA I BLAGOSLOVLJENA 2002. GODINA**

Svim na zemlji mir veselje

IN HOC ANNI CIRCULO

Vu to vreme godišća mir se ljudem nazvešća:
porođenje Krištuša od Device MARIJE.
Od prečiste Device, te nebeske kralice,
zide zvezda Denica, od Device MARIJE.
Deva Sina porodi, vragu silu pogubi,
kršćenike oslobodi sveta Deva MARIJA.
O pol noći se je porodil, nebo, zemlju presvetil:
kako o pol dne, svetlo be od Device MARIJE.
V jasle ga polagaše, mati mu se klanjaše
ter ga slatko moljaše, sveta Deva MARIJA.
Angeli mu služahu, nove pesmi pojahu,
milost njega hvalihu, po Device MARIJE.
Vsako na svetu stvorjenje vezda ima veselje
za deteće rođenje od Device MARIJE.
Ar se je na svet porodil, ki je vraga pogubil,
kršćenike oslobodil po Device MARIJE.
Hvala MARIJE Device, te nebeske kralice,
svetle zvezde Denice, svete Deve MARIJE.
O, blažena ti žena, tva vutroba hvalena,

ka si ves svet nosila, sveta Deva MARIJA.
Ti si Boga rodila, ti si vraga zgubila,
kršćenike oslobodila, sveta Deva MARIJA.
Oh, angeli, tecete, Sina Božjega videte
i pastirom recete od Device Marije.
Angel pride nebeski ter pastirom nazvesti
prevelike radosti od Device MARIJE.
Gda pastiri dojdose, Sina Božjega videše
i hvalu mu zdavaše, po Device Marije.
I gda k njemu dojdose, kruto veseli behoš
ter mu hvalu zdavaše i Device MARIJE.
Čudo veliko, človeka ino kralja velika,
malim suknom povita od Device MARIJE.
Oci z limbuša kričahu, gda te glase slišahu,
da se rodi Sin Božji, od Device MARIJE.
Ar im obeća Bog dati, svoga Sina poslati,
iz tamnosti speljati po Device Marije.
Tebe, Bože, hvalimo, sveto Trojstvo molimo,
mater tvoju poštujemo, svetu Devu MARIJU. Amen.

Svečana duhovna pjesma (radosnica) iz Pavlinskoga zbornika, 1644. godine, koja se pjeva na svim narječjima. Donosimo je u kajkavskoj varijanti, a na štokavskom se pjeva pod naslovom - U to vrime godišća.

Hrvatskome glasniku uz deveti rođendan

VESELJE TI NAVJEŠĆUJEM PUČE BOSANSKI (HRVATSKI)!

"Ne vjerujem da ćemo dugo izdržati, ali pokušajmo", rekao jedan od osnivača Hrvatskoga glasnika, pred Božić, već daleke tisuću devetsto devedeset i druge godine. Malo je tko od nas vjerovao u to, a mogli bismo reći da nitko nije potpuno vjerovao u ovako dugo Glasnikovo trajanje. Eto, ipak, pokazalo se da su "čuda moguća"!

Nu! Hrvatski glasnik slavi svoj deveti rođendan i ulazi u desetu godinu svoga života! Doduše, pored malodušnosti nekih "čitača" i "dobronamjernih" (posebno onih kojima se ne sviđa njegova politička i hrvatsko-kulturološka opcija), ovaj bi list poodavno prestao izlaziti.

U životu Hrvatskoga glasnika uvijek je bilo onih Hrvata (pa i onih iz drugih nacija) koji su dobro unovčavali svoje (ne)nacionalno opredjeljenje, u političkom i ekonomskom pogledu, a ovaj list su gledali i gledaju s određenim podozrenjem! Često se prisjećamo kako se u Tuzli nekoć pokušalo pokrenuti sličnu novinu koja bi zauzela mjesto Hrvatskoga glasnika i tako onemogućila njegovo izlaženje, ili svih onih omalovažavajućih, pa i pogrđnih primjedbi na pojedine brojeve. (Neki su ga posprdnno nazivali "veselom sveskom"!)

Glasnikov novinar je nedavno priupitao dvojicu "vrljih" Hrvata (koji su svoje hrvatstvo dobro unovčili, a i mi smo im, nažalost, u tome dobro pomogli) jesu li pročitali intervju iz zadnjega broja Hrvatskoga glasnika? Jedan se opravdao da u zadnje vrijeme ne čita nikakve novine (pa ni list u kome je dao intervju!), jer da nema vremena, a drugi da ima druge interese, pa ne čita nikakve novine. Aferim!

Što bi se moglo, na koncu, reći o ovim i sličnim ljudima? Očito je da njih zanima samo karijera i hrvatstvo iz pukoga interesa. Prvoga zanimaju samo novci, pa "nema vremena", a drugi, vjerojatno, utvrđuje svoj politički program za slijedeće izbore, kako bi se ponovno dovinuo do političkih visina, a ono opet do profita i privilegija.

Nije to daleko od pameti! Uskoro će izbori, sada će se ti ljudi sve češće vidati u crkvama i džamijama, a zapaža se da, u vremenu između dvaju izbora, rijetko u njih zalaze! Očekivati je njihov povratak i Hrvatskome glasniku! Ako je računati po dosadašnjem iskustvu, da su izbori barem jednom u mjesec onda bi te institucije, zahvaljujući ovim političarima, vrlo uznapredovale! Pa de ti nemoj glasat' za njih!

Bilo kako bilo, naočigled, i onima koji nas podržavaju, i onima koji bi voljeli da nas nije, Hrvatski glasnik je još tu. I jedni i drugi su nam potrebni, jer to čini naš list zanimljivijim, pa i sadržajnijim. Uredništvo Hrvatskoga glasnika se svojim podupirateljima zahvaljuje, a onima koji nas ne razumiju, ili ne žele razumjeti, poručuje da nije protiv njih. To se pokazuje u brojnim napisima i objavljenim razgovorima. Pa, kad se vrate iz svoje sadašnje apatije, Glasnik je tu, čeka ih poput "dobroga Oca" koji je, na čuđenje starijega brata, dočekao svoga "razmetnoga sina".

Ovaj broj posvećuje dosta pažnje novootvorenom Katoličkom školskom centru. Značajan je to događaj za ovaj grad i za sve ljude dobre volje. Naravno, za katolike i Hrvate ovoga kraja, jedan od najznačajnijih.

Odazvao se i velik broj uzvanika koji su željeli pokazati svoju privrženost ovakvim projektima, ma tko iza njih stajao. I s pravom! Nažalost, primijećeno je, da se neki, od kojih se to očekivalo, nisu odazvali pozivu. Koliko nam je poznato, nije to prvi put da se ne odazivaju na svečanosti koje organiziraju Hrvati i katolici! Dapače, uočeno je da nas vrlo rijetko zovu na svoje svečanosti

Zašto je tome tako!?

Ovi ljudi, vjerojatno, žive u zabludi da je bez susjeda moguće živjeti. Naš narod kaže da je "komšija često važniji od rođenoga brata"! O Elohimu ili Allahu, sviđa li se Tebi ovo naše "režanje preko plotu"? Pa, "Ti si nas stvorio različite, da bismo se bolje upoznali (bolje poštivali!)!"

U ovom broju su i druge zanimljive teme. Nezaobilazne su svetkovine u Adventu: Sv. Barbara, sv. Nikola, sv. Lucija, Božićni koncert u Bosanskome kulturnom centru, sv. mise Zornice.

Proslavili smo ramazanski post i Bajram!

I Božić je tu. Rođendan Isusa Krista Sina Božjega i deveta obljetnica našega lista.

Neka nas jednostavnost i jedinstvenost novorođene Božje Riječi ozrači svime onim što će nas dublje povezati, kako unutar naše društvene zajednice, tako i sa cijelim svijetom.

Ravnatelj

*Čestit Dam Božić i sveto Isusovo porođenje
- čestita Dam duša pred Bogom bila*

*Prvim Muslimanima
Bajram šerif mubarek olsun!*

BOŽIĆ - MOGUĆNOST PONOVRNOG ROĐENJA

Božić je! Blagdan je to domišljate i očaravajuće ljubavi Božje. Cjelov ljubavi koji nas poziva u život. Dolazi nam kao sloboda, kao mir, kao život... u liku djeteta. Rada se ovdje i svugdje. Godinama ne prestaje kucati na naša srca. Uvijek je tu, i uvijek nov, drugačiji. Kako je istodobno i lako i teško pričati o Božiću. Lako - jer smo opčinjeni željom da govorimo samo o Njemu. Teško - jer jezik je preslab, slovo je nemoćno. Pa, ipak, ne želimo šutjeti. Kad bismo i zašutjeli, on bi progovorio u nama.

Božić je blagdan koji nas izdiže iz sivila svakidašnjice. Posjeduje čudesnu moć uzdizanja duha. Blagdan je to koji nas želi probuditi, oti zagrliju zemaljskih stvari i oduševiti za ono što ih nadilazi - za kraljevstvo nebesko. Želi se dogoditi i nama. Božić - "mali Bog" - nikomu nije stranac, nikomu tuđinac... Svima dolazi kao dijete. Jak u vlastitoj nemoći, velik u vlastitoj malenosti, milosrdan u svome siromaštvu... Dolazi tiho, noću... Kako ćemo ga dočekati? Što da mu pripremimo? Što da mu kažemo?

Toliko se puta za nas rodio, a opet ne znamo kako ga dočekati, kako se najbolje pripremiti za taj veliki događaj. A Božić - mali Bog u liku djeteta traži od nas samo jedno - da i mi budemo više djeca, da ga dočekamo s iščekivanjem koje je karakteristično iščekivanju djeteta. Rođenje božanskoga djeteta podsjeća na dijete u svakomu od nas, dijete koje treba biti rođeno. Proces rađanja traje u čovjeku cijeli život, jer rađanje nije trenutni događaj, već trajni proces. Cilj je čovjekova života biti rođen. Eto što traži od nas Božić: otvorenost i bezazlenost srca i duše, da bi kao dijete mogao doći vlastitoj djeci. Sve što želi od nas jest da i mi postanemo djeca. Vjerojatno se kao i Isusovi suvremenici pitamo - kako? Kako se netko odrastao može roditi djetetom!?

Nanovo se roditi, postati opet djetetom, znači prihvatiti duh djetinjstva. Ali on se ne sastoji u tome da igramo ulogu djeteta, da hinimo nevinost. To znači otkriti ponovno svježinu pogleda, zaboraviti na ono što čovjek misli da zna, stajati pred bićima i stvarima kao da ih čovjek prvi put vidi. Ako, stvarno, želimo otkrivati smisao Božjega pohoda čovjeku, onda tako treba promatrati svijet i tražiti u njemu ono što nije naviknuto. Jer navika je neprijateljica tajnovitosti, otajstva. Novorođeno djeteta želi nas istisnuti iz samodostatne uhodnosti u koju se često zapetljamo, probuditi u nama želju za novim i kvalitetnijim životom. Ono traži od nas prijelaz iz statičnoga u dinamično stanje.

Započeti iznova, vratiti se izvornom drugom rođenju, vratiti se drugoj neudržnosti - to znači roditi se kao dijete. Odvojiti se od ovisnosti uz koje smo svakodnevno vezani. To pak ne znači bijeg iz vlastitoga tijela, iz vlastitoga života i vlastitih obveza. Bog nas želi onakve kakvima nas je stvorio sa svim našim nedostacima i vrlinama. Ne izobličene, već prirodne; ne zakrinkane, već nage. S novim pogledom na svijet, na druge oko sebe, s ispravnim razumijevanjem sebe - sve to u osobnom i otvorenom odnosu s Bogom.

Odrastao čovjek uvijek teži za nekim ciljevima i traži sredstva za njihovo postizanje. On sve oko sebe promatra s gledišta korisnosti i primjenljivosti. Želi sebe osigurati i pritom postaje lukav i tvrdokoran. Dijete, naprotiv, ne poznaje nagon za samoosiguranjem - barem ne tako jako - već živi u spokojnom povjerenju, svjedočeći o čistoj

odvažnosti koja nije ishod racionaliziranja. Ono posjeduje bezazlenost oka i srca. Nije ovdje riječ o sentimentalnosti. Ne misli se na ljupku

bespomoćnost i nježno umiljavanje, već na bezazlenost pogleda: sposobnost da se gleda u širinu, da se shvaća bez ikakvih skrivenih namjera, da se pobjegne osjećaju zarobljenosti i zapetljanosti u naviknuto i proračunato.

Neka se dogodi Božić i nama, u našoj obitelji! Božić ima perspektive i velikoga i maloga. Događa se svima, ali počinje u pojedincu. Neće se do kraja dogoditi, ako se ne dogodi i u nama. Ugostimo ga u vlastitome domu, darujmo mu sve što imamo, predajmo mu se bez suzdržanosti.

Ne dolazi li upravo zbog toga k nama!?

Drago Bojić

DRUŠTVO HRVATSKI DOM TUZLA
UDRUGA HRVATSKA ŽENA TUZLA

FRANJEVAČKI SAMOSTAN TUZLA
KŠC "SVETI FRANJO" TUZLA
HRVATSKI TEATAR SOLI HUSINO - TUZLA

MATICA HRVATSKA TUZLA

ORGANIZIRAJU

BOŽIĆNE DANE

Svim na zemlji mir i veselje

PRVI DAN ADVENTA - ZORNICA
3. prosinac u 5,40 sati - Crkva sv. Petra i Pavla

SVETA BARBARA
4. prosinac
- Polaganje cvijeća na spomen obilježje rudarima u Kreki u 15 sati
- Sveta misa u crkvi sv. Petra i Pavla u 17 sati
- Nakon svete mise domjenak za rudare

SVETI NIKOLA
Druženje sa svetim Nikolom od 6. do 23. prosinca

BOŽIĆNI KONCERT
Bosanski kulturni centar - 23. prosinac u 19 sati

PONOČKA
Crkva sv. Petra i Pavla - 24. prosinac u 24 sati

BOŽIĆNI PRIJEM ZA UZVANIKE
HOTEL TUZLA - Kristalna dvorana - 27. prosinac u 19 sati

POČELA PROSLAVA BOŽIĆNIH DANA "SVIM NA ZEMLJI MIR, VESELJE"

Trećega prosinca 2001. godine u 5,45 sati ispred župne crkve sv. Petra i Pavla u Tuzli, svečano su započele zornice (dani adventa). Predbožićni ambijent.

Pred crkvom okičen bor i jaslice. Muzički sastav "Frame" odsvirao je i otpjevao nekoliko pjesama pred oko tristo vjernika, koji su s upaljenim svijećama pratili nagovor gvardijana i župnika, fra Petra Matanovića. Nakon toga puk je u procesiji ušao u crkvu gdje je grupa studenata glumačke Akademije izvela prigodni recital Mirka Filipovića.

Nakon sv. mise, u oratoriju franjevačkoga samostana, "Hrvatski dom" i Udruga "Hrvatska žena" ugostili su sve ranoraniocce jutarnjom kavom i čajem, odakle se svatko zaputio svojim poslom.

Nagovor župnika pred ulazom u crkvu

PROSLAVA SVETE BARBARE

Društvo "Hrvatski dom" je i ove godine 4. prosinca svečano obilježilo dan sv. Barbare, zaštitnice rudara. U 15,00 sati s predstavnicima Odbora Rudarsko-geološkoga društva i tridesetak nazočnih, položeno je cvijeće na spomen-obilježje u Kreki, a zatim i na Husinu. Nakon toga u 17,00 sati održana je svečana sv. misa za rudare, što ju je predvodio fra Zdravko Andić, vikar samostana sv. Petra i Pavla. U sažetij i nadahnutij propovijedi, fra Zdravko je rudarima i ostalim vjernicima predočio život sv. Barbare, koja je veoma cijenjena od trećega

vijeka do danas, iako o njezinom životu ima veoma malo pisanih tragova. Postoje legende koje govore o njezinoj svetosti i kako su joj se utjecali svi oni koji su bili u bližjoj životnoj opasnosti, kao što su rudari, mornari, topnici, vatrogasci i drugi.

U tuzlanskome kraju sv. Barbaru posebice štiju rudari. Nakon svete mise organizirano je druženje s rudarima, uz čaj, kavu, rum, meze i pjesme naših tamburaša te mladih i starijih napretkovaca.

Zvonko Bosankić

Druženje u oratoriju...

SVETI NIKOLA - DJED BOŽIĆNJAK

Sveti Nikola je došao i tuzlanskoj djeci u pohode. Kako smo doznali, prvo je 6. prosinca 2001. posjetio KŠC "Sv. Franjo" u Tuzli i obišao sva odjeljenja osnovne škole i gimnazije. Sveti Nikola je usput đacima podijelio darove, obećavši im još po jedan paketić za Božićne blagdane.

Sv. Nikola u Hrvatskom domu...

Đaci su se obradovali svetom Nikoli koji je viđen i u prostorijama Društva "Hrvatski dom" gdje je oko stotinjak predškolske djece dobilo darove, a snimila ga je i televizija TK.

Najomiljeniji Svetac djece i omladine obećao je ostati u Tuzli do najveselijega katoličkog blagdana Božića, te ga s pravom u nekim krajevima zovu, Djed Božićnjak.

Sv. Nikola u KŠC...

Sveti Nikola će za vrijeme adventa obilaziti djecu i omladinu, družiti se s njima i obradovati ih raznolikim darovima.

Zvonko Bosankić

KAKO STE MENE KRISTA DOČEKALI

Kriste, kada bi znao koliko želim da dođeš na naš svijet, koliko te volim, i koliko nam sreće donosiš. Ne patimo zbog nekih loših stvari, ti ih sve riješi. Dočekat ćemo te kao najskuplje blago, dočekat ćemo te kao nikada dosad.

Želim da se tvoj rođendan proslavi najljepše na svijetu. Ti znaš da te mi svi toliko volimo, jer si jako dobar.

Ljiljana Lukić, VI razred

OVA ĆE BOŽIČNA NOĆ DONIJETI ISKRENE RADOSTI

Ova će noć biti s puno zvijezda,
Ova će noć biti s puno smijeha,
Ova će noć... ova će noć biti najljepša.

Kada pogledaš na prozor,
Vidjet ćeš svega na stolu,
Kad pogledaš kroz prozor,
Vidjet ćeš zvijezde i pahulje na nebu.

Kad budeš legao u topli krevet,
zamislio želju i u dubok san potonuo.
Sanjat ćeš anđela koji će te nositi.

A kad se budeš probudio,
i trgao iz sna vidjet ćeš
ispod jelke poklona dva.

Zorica Georgijev V-c

JEDAN RAMAZANSKI DAN U MOM DOMU

Danas je poseban dan. U mom gradu se osjeća miris svježih ramazanskih lepina. Ljudi oko mene preplavljeni su svećanim osjećajima. Danas je posljednji dan mjeseca Ramazana. Sutra je Bajram.

Na milijune vjernika širom svijeta sutra će slaviti Boga. Sutra će svi biti jednaki, svi lijepo obučeni i nasmijani. Svi će učiniti barem jedno dobro djelo. Poželjet će od Boga da bude ponosan na njih.

Svi u mojoj obitelji su u prazničnom raspoloženju. Svi su neobično dobri prema djeci. Bliži rođaci su već tu. Najstarije žene u obitelji žurno spremaju najukusnija jela.

Sutra je poseban dan.

Anansa Sutović VII-a

BOŽIČNA NOĆ DONIJELA NAM JE ISKRENE RADOSTI

U ponoć se rodio
obasjan zvijezdom Danicom.
Na slamici mekanoj i kolijevci drvenoj.

Lanemim platnom omotan
i janjčićima zagrijan
mir i ljubav on nam donese,
radost svijetom pronese.

I ti prijatelju maleni
s nama radost podijeli
dar svoj primi i dar daj
jer Božić je sada znaj.

Andrea TUNJIĆ V-c

OVA ĆE BOŽIČNA NOĆ DONIJETI ISKRENE RADOSTI

Bliži se 25. prosinac. Božić! Radujem se iz svega srca, jer se ovaj blagdan veselo proslavlja u mom gradu. Kuće budu ukrašene, okićene, a pod drvetom darovi u šarenim omotima. Još samo korak koji i on će biti tu.

Božić je najveći blagdan tada nitko nije tužan. Za Božićne blagdane okupljaju se obitelji, časte se, šale i vesele. Tada svi zračimo ljubavlju i toplinom, kao da čarolija uđe u moj grad.

U ponoć se jave zvončići. Tada se naša srca otvore, a oči zaiskre. Tada blista zimska noć, pahulje je okite. Mnogi tada pohitaju na ponoćku, vesele se od ranih jutarnjih sati. Svi su sretni i zadovoljni čini mi se da i stvari u kući izgledaju čarobno i lijepo. Božić, Božić, on je tu sačekajmo ga i budimo svi sretni, pozdravimo ga sa osmijehom, a on će nas darovima.

Čestit Božić.

Ivana Ristanović V-a

Blagdani u katoličkom školskom centru "Sveti Franjo"

"Noćas je sve nekako tiho i u iščekivanju"

S. M. Petričević

Sutra je ponovno Božić. Dan koji nas podsjeća na rođenje Krista, na njegov život i smrt. Na sve ono sveto što nam daje nadu u životu.

Sve je savršeno. Snijeg pada, noć je, a dan je topao i ugodan. Sve bi moglo biti tako besprijeckorno, ali moja obitelj nije zajedno i kao obično ne slavimo ovaj blagdan onako kako bi trebalo.

Nanovo sam ostavljena sa samom sobom i mislim koje me hrabre. One mi govore da je svaki trenutak sutrašnjeg dana veličanstven u svojoj svetosti.

Pahuljice igraju pred mojim očima i uvjeravaju me da je sve u ovoj noći dokaz milosti i blagosti Boga i svega onoga što je tvorevina njegovih ruku. Noć je svečana, tiha. U svakome pogledu puna nekoga veselja, čiste sreće koja nadolazi kao plima u meni dok iščekivanje daje novi ritam momu srcu.

Biti tu, biti živ na ovome svijetu, na dan Božića je privilegija nama, smrtnicima, kako bismo shvatili život, kao neizreciv dar. Zapravo, najveći dar, koji nam može biti dat za Božić, kada ga postanemo svjesni! Moram priznati, da i pored svih ovih otkrića, često sanjam o tradicionalnom Božiću, uz obitelj, okićeno drveće, gozbu i sve ostalo. Možda će jednog dana tako i biti u mojoj kući, ali za sada sam tu. Sama u prekrasnoj noći, punoj smirenosti i uzbuđenja i, mada sam sama, nisam usamljena. Pored vatre, grije me spoznaja da sam voljena i da je netko dao svoj život za mene i sada mu to trebam vratiti, na dan njegova rođenja.

Olga FOMIČOV

Ni Bajrami više nisu kao što su nekad bili

Narodna

Iritirajuće krčanje želudca, skrivenost od bilo kakvih misli koje same po sebi odlazeći s ovog svijeta, u nas donose nemir, grijeh i poraz. Samo jedna sjajna i ohrabrujuća: Uspjet ću! Uspjet ću do časa kad će se gradom začuti zvonki glas ezana, a moj želudac više neće biti

zainteresiran za jelo. U tom trenutku više se ne borim sa sobom, samo smijeh prelazi usnama i ja se osjetim važnom.

Dani lete, a ja nastavljam svoje odricanje, ponekad i preskočim koji, zatim se pokajnički vratim po pomirenje s Njim. Ja nisam rob religije, ali beskrajno vjerujem u Boga. Najljepše u jednoj vjeri su njezini običaji, obredi. Tada čovjek daje sebe bez pretjeranoga mudrovanja, on se jednostavno posvećuje radu i vjerujem da Boga to veseli.

U mislima se često vraćam u toplu sobu moje majke. Sjedim kao petogodišnja djevojčica i ne razmišljam zašto ovo slavlje, ova radost, skupljena u samo jedan dan, ne traje više. Mene ohrabruje to da će tako biti i naredne godine, da će se moji roditelji dogovoriti o tome danu i želim da bude što prije. Znam i to da u tom Posebnom danu dobijem darove, bajramluk i da su svi dobro raspoloženi.

Godine mi se urezuju u tijelo i dušu i ja se, nakon deset godina, nadem opet u toj istoj sobi, u povodu nekoga što sada znam kako se zove i nisam ispunjena istom dječjom ugodom da će taj dan možda biti opet sljedeće sedmice - ako se moji dogovore.

Danas mnoge stvari shvaćam, ali još uvijek ne razmišljam da jednoga dana po propisu smijeh biti zao, a drugoga pak ne. Zar Bog nije rekao da gledamo u druge kao u sebe, ma koji to dan ili ti mjesec bio.

Još uvijek sjedim u sredini sobe okružena onima koji me vole i sigurna sam da će to biti i danas i sutra i zauvijek. A onda, krenuvši kući provučena kroz gradske sokake, ugledam nazor sretne, pripite ljude koji ne mare za mene, ali mi se smiješe.

"U ime Boga!"

Dunja AHMEDIĆ III-b

"Noćas je sve nekako tiho i u iščekivanju"

S. M. Petričević

Noć se polako spuštala na naš grad. Sve je mirno i tiho. Ulice pospane, a prolaznici užurbano idu k svojim domovima. S prozora moje sobe gledam na ulicu i ljude na njoj. U debelim zimskim odijelima kreću se ubrzano i sve upućuje na nešto veliko. Pahulje polagano padaju na krošnje drveća koje su se povile do tla. U svim domovima priprema se večera koja se dugo iščekuje. Toplina i miris Banje večeri

šire se po zraku. U samo jednom pogledu vani i mogla sam uočiti da je sve tiho i u iščekivanju. Cijeli svijet tada nije isti. Svi se nekako promijenili, samo te večeri, u želji da dočekaju nešto veliko, nešto za što se pripremamo tijekom cijele godine. Te večeri ljudska srca se otvore i kažu, sve one nježne riječi koje možda nismo ni mislili reći. U prazničnom okruženju mladi šetaju ulicama po oporom snijegu koji pucketa pod nogama i kao da nam poručuje: "Sretan Badnjak". Te riječi toliko znače onome tko ih zna cijeniti. U njima je izražena sva želja da budemo s onima koje volimo. Često ovaj blagdan nije svima sretan. Oni koji u obitelji nemaju mir, sreću i blagostanje ne doživljavaju taj dan kao oni koji to imaju.

Božićna noć je tiha kao iz snova. Želje koje poželimo te večeri su želje iz srca, one koje želimo cijeloga života, a za koje smatramo da se nikada neće ostvariti.

Božićna drva su već okićena, a ispod njih se nalaze oni sitni pokloni koji znače i za nas vrijede bogatstvo cijeloga svijeta. Svjetiljke na jelki svjetlucaju u nekome tihom ritmu. Poslije tihe Badnje večeri, slijedi onaj najbolji dio kada se otvaraju pokloni. Na licima svih članova obitelji blista osmijeh. A vani život tek počinje. Mladi ljudi odlaze u grad. Zagrljeni, lakim, sigurnim korakom idu u život. Na nebu zvijezde svjetlucaju kao žar na kaminu, te će tek u zoru početi gubiti svoj sjaj i tada naglasiti onaj dugo očekivan dan Božića.

Suzana JOSIPOVIĆ I-c

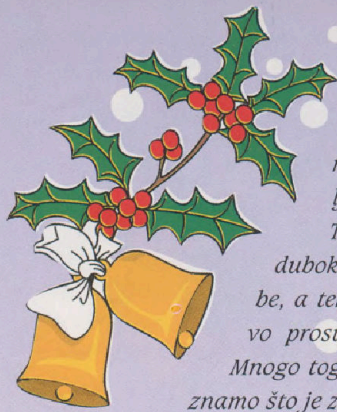

"Noćas je sve nekako tiho i u iščekivanju"

S. M. Petričević

Tiha noć. Stvarno tiha noć. Mogla bi biti i još tiša, ali tu su naši otkucaji srca, koji lupaju kao ruke na zatvorena vrata. Kako promiču sekunde, naše srce sve jače kuca...

Dešava se to svake godine. Počne pred ponoć, a ni sami ne znamo kad se završi, ustvari, i ne završi se, traje do novoga Božića, do novoga rođenja Isusa Krista. Ali, hvata nas i strah. Ne od Boga, nego od toga što će nas dočekati nakon njegovoga rođenja. Hoćemo li biti sposobni praštati? Hoće li nam biti oprašteno? Od toga nas ne bi trebalo biti strah jer, Bog je pun ljubavi i neizrecivog duha za praštanje. Bit će nam oprašteno i mi moramo to povjerovati,

jer nije na nama da sudimo ljudima.

Trebamo se prvo duboko zagledati u sebe, a tek onda steći pravo prosuđivanja drugih. Mnogo toga smo prošli, svi znamo što je zlo što prouzrokuje veliku patnju.

U božićnoj noći izgubim pojam o vremenu. Dok se približava ponoć, imam čudan osjećaj. Kao da su anđeli oko mene. Svojim trubama najavljuju Isusovo rođenje. Uskoro će, osjećam to. Anđeli su obasjali moju sobu. Bijelo blještavilo se ovilo oko mene. Osjećam se kao da sam na nebu. Nadam se da ovaj zanos neće prestati još zadugo. Božićna jelka sija svom žestinom. Bliži se ponoć. Okrugli ukrasi blistaju kao nebeske zvijezde. A vrh... Samo da vidite vrh! Špicasti oblik sa prozirnim plavim kamenom u sredini. Kako je lijep! Jaslice ispod jelke kažu: "Vrijeme je!" Stigao je taj trenutak. Kao da čujem nešto... Što je to? Zvuči kao... Da! To je plač! Naš Gospodar se rodio! Svijet se mijenja... Što se dešava? Toplina ispunjava moje tijelo, a sada stiže i do moga srca. Ono gori. Gori beskrajnim plamenom ljubavi i pozitivne energije. Ovaj osjećaj sam dugo čekala, zapravo, čitavu godinu. Sada, kada sam to osjetila, imam volje i snage za dalji život, imam puno ljubavi koju trebam podijeliti sa drugima. Nadam se da će doći bolja vremena za sve nas i ne trebamo gubiti nadu jer, sve dok imamo vjere u Boga, snovi nam se mogu ostvariti.

Čestit Božić svima!

Sandra PETROVIĆ I-c

Ni Bajrami više nisu kao što su nekad bili

Narodna

Kao i svake godine dolazi Bajram. Neki se raduju, a neki ne. Najviše se raduju stariji, jer su oni već doživjeli dosta Bajrama i oni ga željno dočekuju. Oni to čine da bi dokazali da vjeruju u Boga. Njima nije teško ni postiti mjesec Ramazan.

Uoči Bajrama neki idu na mezare i uče fatihe onim koji su preselili na ahiret. Dodu kući legnu i sanjaju da su s njima. Ujutro, kada je već Bajram, odlazim rodbini s tatom. Toga dana odlazim do djeda i nene i ljubim ih u ruku, a oni meni darivaju novac. Onda, u toj sreći, upitam djeda kako je bilo prije nekoliko Bajrama, kad je on bio dijete. Djed priča: "Drago dijete, ništa nije kao što je nekada bilo, nema onoga sjaja pred Bajram, nema one atmosfere što je bila tada, sve je manje vjernika, a više nevjernika. Samo mi stariji znamo te divne Bajramske čari i nikada ih više nećemo moći doživjeti kao što smo nekada

doživljavali. Tada nitko nije smio psovati, a kamoli taknuti alkohol.

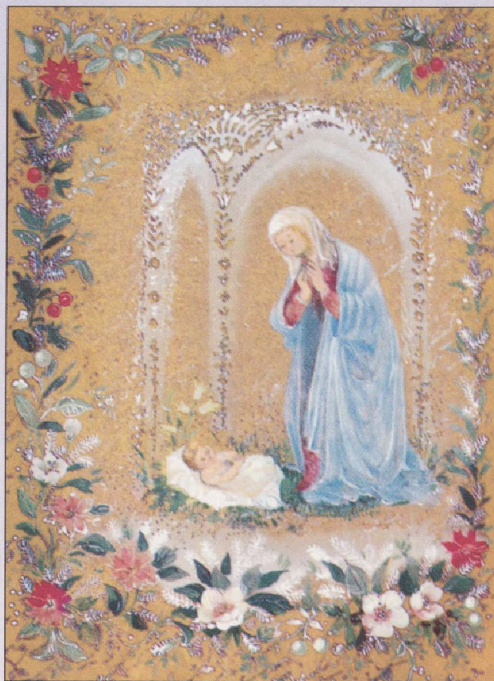
Pa tko je kriv što je to sada ovako kakvo je? Roditelji su krivi, jer oni bi trebali djecu odvraćati od toga, njima je svejedno, a i djeca k'o djeca, džaba im govoriti"... Dobri djede, ne želim pričati o tužnim temama, želim se radovati. Mubarek Bajram tebi i neni, i sve najbolje Vam želi Vaš unuk.

Muhidin HASIĆ I-c

"Noćas je sve nekako tiho i u isčekivanju"

S. M. Petričević

Za svakog kršćanina Božić predstavlja posebnu radost i veselje. I za mene predstavlja nešto posebno, iako nisam kršćanka. Kao mala uvijek sam se divila ljudima koji su išli na mise, ljudima koji su dočekivali Božićne dane puni veselja i radosti. Život kršćana je mnogo drugačiji od života ljudi, drugih vjera. Uskoro

"SLAVA BOGU NA VISINI

a na zemlji mir ljudima

dobre volje."

Sretan Božić i blagoslovljenu

Novu godinu

žele

Sestre Kćeri Božje Ljubavi

Iskrene čestitke i najljepše želje prigodom Božićnih i Bajramskih blagdana puno sreće i blagoslova u Novoj 2002. godini, svim roditeljima, učenicima, prijateljima i dobročiniteljima žele: djelatnici Katoličkog školskog centra u Tuzli

će jedan prekrasan dan, a taj dan je Božić. Sve je nekako prelijepo pred Božićne dane. Svi su veseli, puni ljubavi, pokušavaju dočarati dan koji se bliži. Meni je zato čast što ću za dan Božića nastupati u Katoličkom zboru. Barem ću nekim djelom sudjelovati u proslavi toga prekrasnog blagdana i tako biti dio njega.

Nakon dugoga isčekivanja doći će i taj dan. Bit ću sama u sobi i zamišljeno gledati u jelku koju kitim svake godine. Moje misli iznenada će prekinuti otkucaj ponoći. Rodio se Isus Krist. Preljep je osjećaj biti okružen dragim prijateljima i uz obitelji u toj prekrasnoj noći. Isčekivanje je uvijek uzbudljivo. To uzbudjenje se osjeti u svim dušama.

Ovaj Božić mi je poseban zato što sam po prvi put osjetila njegovo pravo značenje. I mogu vam reći taj osjećaj je predivan. Voljela bih da me svaki Božić ispuni srećom i ljubavlju kao što je ovaj.

Čestit Božić!

Irma Humo I-c

RAZGOVOR S UČENICIMA ZAVODA KRALJICE SV. KRUNICE IZ TUZLE

Gospodin i gospođa Pudelko pohađali su u našem gradu osnovnu školu koja je u nekim svjedodžbama upisana kao samostalna, u nekim kao narodna (precrtano državna!), a gospodin Ljubomir Radić, nekoliko godina kasnije, išao je u istu školu, imenovanu posebnikom pučkom školom. Svetroje naših uglednih sugrađana, pogadate, pohađali su kloster, školu što su je, krajem devetnaestoga i početkom dvadesetog stoljeća, na prostoru današnjega Katoličkog školskog centra "Sv. Franjo", osnovale sestre iz reda Kćeri Božje ljubavi koje i danas rade u našem gradu na istim poslovima.

Ova škola pamti mnoge režime i vladare, od onih K. und K., preko Kraljevine SHS, Kraljevine Jugoslavije, Nezavisne države Hrvatske, FNRJ, sve do današnjega bosanskohercegovačkoga režima i vlade ili, pravilnije, režima i vlade Tuzlanskoga kantona. Jedino nije radila u SFRJ jer su joj socijalističke federalne vlasti zabranile rad. Danas, pak, slavonski i tuzlanski su vratili na svoje staro mjesto i, kako reče jedna popularna pjesma, pamti samo sretno dane!

U Tuzli i izvan Tuzle, širom svijeta (doslovce!), živi i radi mnogo uspješnih ljudi koji su svoja prva znanja o životu usvojili pod krovom ove škole. Neki od njih došli su na proslavu otvaranja novoga objekta koji baštini svijetlu tradiciju, a koji je Vrhbosanska nadbiskupija ustrojila pod imenom KŠC "Sv. Franjo", Tuzla.

Za Hrvatski Glasnik govorili su g. dr. Ferdo Pudelko i njegova supruga gđa. Vera (Primorac) Pudelko te g. dr. Ljubomir Radić.

HG: U klosteru je bilo više razina i oblika školovanja, što ste vi pohađali?

PUDELKO: Išao sam u pučku školu od 1936. - '38. godine, dakle, drugi, treći i četvrti razred pučke škole. Bila je to vrlo kvalitetna škola i svi smo poslije nje nastavljali gimnaziju ili građansku školu trgovačkoga smjera. Bilo je to doba kada se u ovim krajevima znatno razvijala prosvjeta, doba poslije svjetske gospodarske krize. Tada su i težačka djeca počela pohađati škole. Uglavnom se iz okolnih sela išlo u državne škole, a samo je iz Križana, Dragunje i Tetime

RADIĆ: Ja sam išao u kloster samo jednu godinu, u prvi razred osnovne (pučke) škole, od 1943. - '44. Bilo je to vrijeme NDH pa je moja svjedodžba izdana pod imenom Obavjestnica. Sjećam se da nas je bilo različitih nacionalnosti i vjerozakona. Nakon jednog bombardiranja grada, nisam više išao u kloster, nego na Pazar.

Zanimljivo je da imam vrlo jasnu sliku tih prvih školskih dana. Majka je odlučila da idem u školu s nepunih sedam godina. Taj zadatak oko upisa

metodske jedinice i po njima su radile, ali način na koji su nam prezentirale nastavne sadržaje bio je poseban. Sve je bilo dobro ilustrirano. Sjećam se slika svake domaće životinje koje smo mi poslije kreirali svatko na svoj način. Seoska djeca su ih prikazivala s vilama, sijenom i balegom, a gradska s kablom mlijeka.

Imali smo česte javne nastupe. Svake godine, svaki razred je imao četiri javna nastupa, osim onih koje su se vezivale za svetkovine

Svi smo, pored dobroga odgoja, dobili snažnu volju za uspjehom, napretkom. Ne bih rekao da su časne sestre razvijale natjecateljski duh, nego pozitivan pokretački stav prema uspjehu u životu.

Pudelko

"Sve što nas dijeli stavimo na stranu" stihovi koji su mi se urezali u dušu.

Radić

bio je prepušten brizi moje tetke Olge Gojo. Bio sam vrlo uzbuđen i zato je moje sjećanje svježije.

JUNAK BIT ĆU MAČEM ILI PEROM ZA TU NAŠU BOSNU, ZEMLJU KRASNU

HG: Većina Tuzlaka sa sjetom se sjeća klastera. Svi govore o manifestacijama, kulturno-olohom i tradicionalnom aspektu odgoja što ga je pružila ova ustanova, a malo se priča o naobrazbi koju ste tamo stjecali. To nam pokazuje koliko je značaj odgoja i koliko se ta komponenta, koju danas u školstvu zanemarujemo, nosi u život. Recite nam koliko ste Vi tamo temeljne naobrazbe stekli?

PUDELKO: Vrlo sam emotivan i teško mi je kada trebam o tome govoriti. Te nostalgije, za zavičajem, prvom ljubavi i pučkoškolskim danima, čovjek u sebi nosi kao snažno prisutna pomiješana osjećanja. Često sam razmišljao o snazi časnih sestara i pitao se odakle ona dolazi. Svi smo, pored dobroga odgoja, dobili snažnu volju za uspjehom, za napretkom. Ne bih rekao da su razvijale natjecateljski duh, nego pozitivan pokretački stav prema uspjehu u životu. Konačno mi je postalo jasno kako su one to postizale. Imale su zvanične, državne

Tijelova, Uskrsa i sl. Scenarije su pravile naše učiteljice. Dobro se sjećam scenarija što ga je pravila moja učiteljica, č. s. Julija za Majčin dan. To nije bilo nimalo amaterski, nego na visokoj razini, točno se znalo što, tko i kada! Na kraju akademije bila je tzv. živa slika. Recitirao sam pjesmu Domovina Đure Arnolda i izazvao suze u publici. Volio bih kada biste u Glasniku prenijeli Arnoldovu Domovinu.

RADIĆ: Moja prva učiteljica bila je časna sestra predstojnica, Gonzaga Žagar. Tipična predstavnica stare škole, bila je odličan pedagog. Najviše se trudila naučiti nas lijepom ponašanju u razredu, riječju, odgoj je bio u prvome planu.

Bilo joj je vrlo stalo da nas nauči kako ne trebamo gledati na međusobne razlike, nego tražiti zajedničke točke. Sjećam se, s tim u vezi, da smo svi morali napamet naučiti tekst Jovana Jovanovića Zmaja u kojem pjesnik Na hafizovu grobu izriče stihove u kojima je misaona bit: SVE ŠTO GOD NAS D(I)JELI, STAVIMO NA STRANU.

I danas pamtim te stihove koji upućuju na zajedništvo, uvijek sam ih nosio u duši i ravnao se po njima.

Pamtim još neke tipične prvoškolske stihove kao i da smo se koristili tablicom i pisaljkom.

HG: Gđo Pudelko, Vi ste rekli da se samo sjećate svečanosti. Kojih osobito?

GĐA PUDELKO: Išla sam kod sestara i u zabavište i samo se sjećam proslava sv. Nikole. Te improvizacije dobroga, bradatoga sveca koji nas dariva i zločestoga, rogatog krampusa koji nas plaši, ostale su trajno u mom sjećanju na najranije djetinjstvo. Kasnije pamtim Prvu sv. Pricest. Poslije Prve pričesti sestre su nam priredile svečani stol s tradicionalnim kuglom i kakaom. Svi smo bili jako svečani, željno kušajući prve zalogaie poslije sakramenta.

Sjećam se i vrta što su ga sestre s posebnom ljubavi i stručnošću uređivale. Za mene je taj vrt bio nešto posebno, bajkovito, šetali smo njegovim stazama, držeći se za ruke, sa strahopoštovanjem. U Tuzli nije bilo takvoga vrta. Sredinom je dominirao saletl (mala sjenica u vrtu) ispod kojega je bio stol s klapama.

HG: Govori se o pretjeranoj strogosti časnih sestara. Kako Vi to ocjenjujete, kakvi su Vam bili odmori između satova?

GĐA PUDELKO: Na nastavi su sestre bile stroge. Zbilja je štap bio sredstvo za zavođenje reda. Časna je imala dugu šibu i neposlušni su pružali ruke te dobivali batine. Na odmoru smo, kao i svaka druga djeca, bili nestašni, skakali smo i igrali se.

Sjećam se torbica koje smo, svatko za sebe uradili kao ručni rad. I inače smo vezli, heklali i radili druge oblike ručnoga rada. U sjećanju su mi i Poklade! Sami smo pravili maske i sami se maskirali.

HG: Često se čuje prigovor da su austrijske sestre bile "kadar", a naše pomoćna snaga. Kada su protjerane, Austrijanke su otišle, ne ostavljajući u našim prostorima školovanih sestara koje bi mogle koliko-toliko nastaviti djelovati u istom duhu. Vi ste govorili o razvijanju ljubavi prema domovini i o domoljublju koje su sestre njegovale u svojim učenicima. Pričajte o tome!

ŠKOLA JE BILA JAKO IZLOŽENA PROCJENI JAVNOSTI

PUDELKO: Naše su sve časne sestre bile Hrvatice, nisam upamtio ni jednu Njemicu. Sestra Gerald Radić bila je iz Kraljeve Sutjeske, Julia Martinović iz Vođina, a sestre Natalia iz poznate sarajevske obitelji Cico. Ima krivo svatko tko govori o drilu. One su imale humane metode i kvalitetne rezultate. Sestre su bile jako izložene procjeni javnosti i prinuđene držati disciplinu.

Ispricati ću jednu anegdodu: Moja mama je za Majčin dan napravila tortu i donijela je sestri Nataliji. Kolege su me zadirkivale da mama podmićuje sestru kako bih bio privilegiran. Tih dana sam na zemljopisnoj karti trebao pokazati Suboticu, a ja "otišao" u Ljubljanu. Morao sam, kao i drugi koji pogriješe, "pružiti ruku" i dobiti dvije "packe", a tada je svima bilo jasno da torta ne može spasiti u ovakvim situacijama. Packa je bila prevencija. Ocjena je dolazila kasnije!

U vezi s domoljubljem sjećam se spomenutoga nastupa recitacijom Domovina. Sestra Julia, kako rekoh, bila je iz Vođina u Hrvatskoj, ali je na jedan diskretan način nastojala odnjegovati kod nas osjećaj za Bosnu kao našu domovinu. Poučila me da zamijenim pjesnikovu riječ domovina riječju Bosna. Dakle, umjesto: "Junak bit ću mačem ili perom", kako je pisao pjesnik, izgovorio sam: "Za tu našu Bosnu, zemlju krasnu!". Bilo je to vrijeme kada se Bosna nije zvanično spominjala, pripadali smo Drinskoj banovini!

HG: Kako je bilo riješeno pitanje vjeronauka, pošto su djeca pripadala različitim konfesijama?

PUDELKO: Katolički đaci imali su vjeronauk za svaki razred jer su bili najbrojniji. Pravoslavci su imali za cijelu školu organiziran sat, a muslimanska djeca nisu u školi pohađali vjeronauk. U vrijeme vjeronauka za djecu koja nisu pohađala tu nastavu organizirana je obuka iz ručnoga rada.

RADIĆ: U moje vrijeme imali smo vjeronauk za djecu svih vjeroispovijesti. Dolazili su

DOMOVINA

*Oh, daleko, sinko moj, se pruža
Ova naša domovina krasna;
Njeno ime - mirisna je ruža,
Njena slava - zvijezda vijekom jasna.
O toj slavi pričat će ti knjige,
Štano ćeš ih diljem škola učiti;
Pri tom često morit će te brige,
Kako li ćeš pravo sve dokuciti.*

*Ali zato duša će ti roniti
U davniinu nevidovnih međa,
Iz nje će ti kao bajka zvoniti
Zveket mača junaka tih nam preda.
Ti ćeš doznati, kako su za grudu
Zemlje svoje lili krvi česme;
I sudbinu kako su si huđu
U vječite okovali pjesme.*

*Čut ćeš, kako bjehu tvrdom jakom
Čovječanstva prosvjetnomu rodu;
Spasili mu vjeru i slobodu
Kroz stoljeća branili ga šakom;
Pojmit ne ćeš samo, je l' im jača
Snaga uma bila ili mača -
Jer su kadšto usred bojne buke
Pograbili pero još u ruke.
Njim su čuvstva ocrta li vrela,
Smjele misli, mašte plamen živi;
Satvorili ona sjajna djela,
Kojim i sad cio svijet se divi.*

*Tako pređi namrli nam slavu,
A sa slavom ovu dragu zemlju,
Pak su onda naslonili glavu,
Tih sanak da u grobu drijemlju.
Al' iz groba glas nam šalju oni:
Nek na umu sved nam domovina,
Ne ćemo li, da k'o zvijer nas goni
Tuđim svijetom strašna kletva njina;
Kako i ja, možda, sinko zlatni,
Već nad groba crnim lebdim jazom,
Hoćeš li mi ti djedova stazom?"*

*Sinčić - dosle mramorkom u muku
Na sdašće metnuo je ruku,
S tužnih misli glavica mu gori,
Al' on ipak krepkim glasom zbori:
"Hoću, tato, - kunem ti se vjerom -
Radit u dan, učiti u noć kasnu:
Junak bit ću mačem ili perom
Za tu našu domovinu krasnu!"*

Dr. Gjuro Arnold

svećenici i vjerski službenici te redovito držali sate vjeronauka.

HG: Uglavnom imate pozitivne uspomene i sve pohvale za sretnu okolnost da ste bili klosterski đak. Jeste li možda nekada imali neugodnosti zbog svoje "posebne" naobrazbe?

PUDELKO: Kasnije nisam imao neugodnosti. Nitko me za to nije ni pitao. Međutim, u Kraljevini Jugoslaviji, kada sam upisao nižu gimnaziju, pojedini profesori, ekstremisti, pravili su nam probleme, iako ni jedan klosterski đak nije pao na prijemnom ispitu. Konkretno, dobijao sam šamare od nastavnika Jovana Đurišića zbog mog imena, Ferdo, Ferdinand!

RADIĆ: Nisam imao nikakvih neugodnosti, osim jedne zanimljive reakcije na moju Obavješnicu koju sam predao u školu na Pazaru. Naime, netko je zagrebao, ili precrtao tekst Za dom spremni koji je bio ispisao ispod slike poglavnika s djecom, na svakoj svjedodžbi iz toga vremena.

HG: Kako se materinski jezik zvao u klosteru?

PUDELKO: Narodni (srpskohrvatskoslovenački) jezik!

RADIĆ: U moje vrijeme zvao se hrvatski.

HG: Vi, g. Pudelko, živite u Splitu, ali često dolazite u Tuzlu. Koga susrećete od svojih školskih kolega?

PUDELKO: Moji kolege su Vinko Dobrinić, Edo Rička, Ivica Marić, Rado Radić iz Križana te braća Tomić Anto i Mato iz Kolovrata pa onda Arnošt Landa koji istina nije više u Tuzli. Od žena Bosa Čalić, Mira Jelačić, Josipa Vukman, a u Beogradu je još živa i Vera Mujbegović.

GĐA PUDELKO: Ja se rado sjećam Ankice Miloš, Seke Vidović, Lidije Gojo (u Australiji), kao i sestara Dušek (Marcela je išla samnom, a druge su bile starije), Lele Schwarz i Vlaste Putić (u Zagrebu).

RADIĆ: Ja se slabo sjećam tih prvih kolega. Jedino mi se u pamćenje urezao Nerkez Zjajo. Bio je to dječak koji je sjedio u klupi ispred mene. To je tužno sjećanje, jer je moj mali prijatelj nastradao prilikom bombardiranja, a bio se sakrio na ulazu u kloster.

HG: Zašto ste, ranih osamdesetih, otišli iz Tuzle?

PUDELKO: Zvanično sam otišao zbog djece, a zapravo sam imao političkih problema zbog pokojnoga brata čiju smo smrt, kao i mnoge druge obitelji, nosili kao tajni pečat. Nisam se mogao boriti s protivnicima iako sam imao prijateljsku potporu dr. Seada Avdića i dr. Sadudina Hodžića, mojih suradnika s Rudarskoga fakulteta.

HG: Imate poljsko prezime (pudelko=polj. kutijica), od kuda ste došli u Tuzlu?

PUDELKO: Otac mi je kao rudarski radnik, 1936. došao u Tuzlu. Inače starinom su moji došli u okolinu Požege, u prvom egzodusu Hrvata iz Temišvarškoga Banata. Austro-Ugarska je tada naselila te Hrvate na potezu od Vinkovaca do Zagreba. To su Bobetko, Červenko, Marčinko itd. Majka mi je iz Požege pa sam tako pravi Hrvat. U Bosni je moja obitelj od 1908. Nije mi drago kada me smatraju Poljkom jer to nije točno.

HG: Gospodine Radić, Vi ste profesor na Tuzlanskom sveučilištu i funkcionar u Vladi TK. Niste odlazili iz Tuzle. Svjedok ste svih ovih događanja i problema oko KŠC. Jeste li bili u situaciji da, kao ugledan građanin, bivši klosterski čak, objašnjavate da se ne radi ni o kakvoj novoj školi, nego da je to nastavak jedne tradicije?

RADIĆ: S radošću sam gledao i pratio sve što se u vezi s KŠC događalo ovih godina. Sudjelovao sam često u diskusijama na ovu temu. Dolazio sam na vaše svečanosti i s ponosom prepoznavao jedan stil koji je mene usmjerio u život. Nisam se susretao s ljudima koji su bili protiv izgradnje KŠC i to mi je drago. Tuzla nije imala otpora prema ovome čemu se danas divimo, mislim na prave Tuzlake, one koji pamte slavne dane katoličkoga školstva na koje je ovaj grad uvijek bio ponosan.

Marica PETROVIĆ

U svjedodžbama Drinske banovine svaki je đak mogao pročitati ovaj tekst. Prenosimo ga iz svjedodžbe g. Ferde Pudelko, iz šk. 1936./37. g. Bosna se nigdje ne spominje. (Kako nešto poznato zvuči!)

JUGOSLOVENSKO ĐAČE

Srećan sam što sam jugoslovensko đače. Moja je škola u Drinskoj Banovini. U njoj ima još škola, gde uči preko sto hiljada mojih drugova i drugarica. Ja ih sve volim - iako ih ne poznajem - jer su oni sinovi i kćeri naše mile otadžbine Jugoslavije.

Škola me sprema da postanem pošten čovek, odan i radin član državne, narodne i društvene zajednice.

Čuvaću veru svojih otaca, a tuđu ću poštovati. "Brat je mio, koje vere bio".

Ponosim se slavnim delima svojih predaka. Volim i poštujem naše narodne mučenike i junake, koji se vekovima boriše za slobodu svoga naroda.

Uvek ću imati na umu reči Nj. V. KRALJA ALEKSANDRA I:

"Jugoslavija će biti dostojna svih slavnihi pobeda, ako svoja pokolenja vaspitava na vječitim primerima naših narodnih mučenika i junaka".

Baja - Bačka

CRKVA I MANJINSKI NARODI

U gradu Baji 17. studenoga održan je sastanak predstavnika Hrvatske manjine u Mađarskoj. Sudjelovali su nadbiskup u Kaloči (Kalocsa) pod čiju jurisdikciju spada ovo Baranjsko područje, konzul Republike Hrvatske u Pečuhu (Pecs) dr. Zvonimir Marić, predstavnik Republike Hrvatske za manjine u Mađarskoj g. Đuro Vidmarović, gradonačelnik Baje, te Custos provincije "Bosne Srebrene" fra Petar Matanović, i direktor Opće gimnazije KŠC iz Tuzle fra Martin Antunović.

Predstavnici Hrvata su u svojim izlaganjima govorili o ulozi svećenika i crkve u očuvanju vjere, kulture i običaja kroz proteklih tristo god-

ina i tražili rješenje za sadašnje prilike koje su nepovoljne. U gradu Baji i mnogim okolnim župama Hrvati nemaju liturgije na materinske jeziku zbog manjka svećenika koji govore hrvatski. Rješenje su tražili (od nadbiskupa) u rasporedu osoblja, od Biskupske konferencije Hrvatske i te Franjevačke provincije "Bosne Srebrene" čiji su članovi služili ovo područje donedavno. (poput fra Ivica Alilović).

Nadbiskup je govorio o važnosti očuvanja kulture, jezika i običaja u Crkvi i naglasio da svaki narod, posebice manjinski, ima pravo čuti Božju poruku na vlastitome jeziku.

M. ANTUNOVIĆ

Proslava 25. obljetnice misništva u Uskoplju - Gornjem Vakufu

U nedjelju, 16. prosinca tekuće godine, generacija franjevaca Bosne Srebrene proslavila je 25. obljetnicu svoga misništva, svoj srebreni jubilej, u župi "Uznesenja Blažene Djevice Marije" Uskoplje - Gornji Vakuf.

Jedanaestoga travnja 1976. godine u Sarajevu biskup dr. Tomislav Jablanović zaređio je slijedeće franjeve Bosne Srebrene:

1. Fra Ivo Marković, rođ. 2. 1. 1950. u Šušnju, župa Brajkovići. Danas je profesor na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu i direktor interreligijske službe "Oči u oči"

2. Fra Ivo Jurišić, rođ. 1. 5. 1949. u Strupini, župa Novi Šeher. Danas je župnik u župi Banbrdo kod Kiseljaka.

3. Fra Martin Antunović, rođ. 7. 9. 1949. u Ulicama, župa Ulice. Direktor gimnazije u KŠC "Sveti Franjo" u Tuzli i župni vikar u Tuzli.

4. Fra Mijo Džolan, rođ. 7. 10. 1949. u Rumbociama, župa Rumboci. Danas je provincijal franjevačke provincije Bosne Srebrene.

5. Fra Ćiril Lovrić, rođ. 20. 12. 1949. u Odžaku, župa Lištani. Danas je župni vikar u Podhumu.

6. Fra Pavo Vujica, rođ. 6. 4. 1950. u Gunjačama, župa Brestovsko. Danas je ravnatelj Franjevačke klasične gimnazije u Visokom.

7. Fra Dominko Batinić, rođ. 19. 2. 1949. u Ričici, župa Skopaljska Gračanica. Danas je župnik u župi Uskoplje.

8. Fra Stjepan Duvnjak, rođ. 30. 11. 1948. u Aljinićima, župa Kraljeva Sutjeska. Danas je profesor na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu i župni vikar u Varešu. Proslava srebrenog jubileja osmorice franjevaca bit će veliki duhovni

događaj i za župljane župe Uskoplje, ali i za župljane okolnih župa Bistrica i Skopaljska Gračanica koji su proživjeli sve strahote proteklog rata. Vrhunac i zahvala Bogu za ovaj radostni susret "ujaka" i vjernog puka bit će sveta misa u 11 sati u župnoj crkvi "Uznesenje Blažene Djevice Marije" u Uskoplju.

MIR I DOBRO

IZJAVILI SU...: Povodom svečanog otvorenja KŠC-a "Sv. Franjo" u Tuzli, 10. studenog 2001. godine

UVODNIK

Ugledni gosti

visokim pokroviteljstvom Katoličke crkve, ako "zanemarimo" njeno djelovanje u školstvu na istom prostoru između dva svjetska rata.

Prema svojoj organizacijskoj strukturi oni su nešto bitno novo. Naime, u istom okviru i pod istom odgojnoobrazovnom brigom, nalaze se dva stupnja obrazovanja, na našim prostorima inače uobičajeno odvojena u liku Osnovne i Srednje škole. U obrazovni sustav Bosne i Hercegovine u cjelini, ovakvi Centri time onda unose jedan pozitivan pomak, jer se u kontinuitetu pokazuje skrb za tri stupnja razvoja učenika: djetinjstva, adolescencije i mladenaštva. Ta relativno duga odgojnoobrazovna skrb spojena s moralnim vrijednostima u kršćanstvu *sub speciae aeternitatis*, daje dodatnu i posebnu vrijednosnu dimenziju čitavome ovom projektu.

U samim temeljima informatičke revolucije našega doba s kraja druge polovice XX. i početkom XXI. stoljeća nalazi se "ZNANJE" koje ima kapitalnu vrijednost i to sve demokratske i razvijene institucionalne strukture i organizacije Europe i Svijeta jasno znaju.

Doduše, prosvjetiteljske tendencije koje naglašavaju vrijednosti znanja nikako nisu od jučer - naročito su burne u XVIII. stoljeću! - ali nikada u povijesti "znanje" nije bilo sastavni dio ljudske civilizacije odnosno habitusa svakog pojedinca i građanina svijeta kao globalnog sela, kao danas.

U potpunoj krizi našega društva, mi smo odavno već umorni od slušanja, u formi obra-

Kada na jedno svečano otvorenje novo-sagrađenoga školskog objekta jednog Katoličkog školskog centra, u regionalno središte Tuzlu dođe poglavar Katoličke crkve u BiH (kardinal Vinko Puljić), predsjednik dva konstitutivna naroda u BiH, odnosno Federacije BiH (g. Karlo Filipović), dva veleposlanika susjednih država (Vatikana i Hrvatske), te najviši predstavnici njemačkih i talijanskih donatorskih crkvenih organizacija Mons Welsu, pater Hilengas i msgr Giuseppe Leanza, a osim pobrojanih i velika svita drugih vjerskih i političkih dužnosnika nižega ranga, onda će sasvim i svima biti bjelodano jasno da se radilo o zaista velikome događaju.

Zvanično je otvoren jedan europski zamišljen Katolički školski centar i on to doista i jest prema uvjetima rada koje predviđa, funkcionalnosti i samoj izvedbi objekta. Prostor Bosne i Hercegovine se zapravo prvi puta upoznaje sa ovakvim tipom javnih školskih ustanova, a pod

Gosti, roditelji, profesori, nastavnici i učenici

Snimak za sjećanje: Gosti, Ravnatelj Centra, direktor Gimnazije

zovne propagande, o važnosti KONTINUIRANOG I DOŽIVOTNOG OBRAZOVANJA, premda dobro znamo. Svjetsko gospodarstvo i, svi drugi organizirani oblici života društva prate razvoj kompjutorskih tehnologija i ako tim razvojnim promjenama ne udovoljimo, - jasno nam je! - bit ćemo u nevolji - "We are in trouble!" kazat će Englezi - jer o tome razvoju ovisi i kruh naš svagdašnji (na primjer, izgubit ćemo posao ili ćemo teško naći novi, u znanstvenom radu nećemo napredovati ili ćemo stagnirati, itd.).

U konstelaciji ovakvog svjetskog razvoja i ovaj KŠC se može opravdano smatrati daškom suvremenih europskih i svjetskih razvojnih tendencija koje će ovu ukupnu učmalu klimu u BiH, a posebno u obrazovanju, rastjerati i razbuditi i biti jedan od važnijih pokretača gospodarskih, kulturnih i drugih razvojnih tokova života Bosne i Hercegovine u Europi i u XXI. stoljeću.

Romeo Knežević

KŠC su blagoslovili: Kardinal Vinko Puljić, apostolski nuncij MSGR. Giuseppe Leanza i Poljski biskup Msgr Manfred Melzner

ŠTO SU KAZALI O KŠC "SV. FRANJO" U TUZLI NEPOSREDNO NAKON NJEGOVA SVEČANOG OTVORENJA NEKI OD NAJISTAKNUTIJH PREGALACA KATOLIČKOG ŠKOLSTVA U BIH I GOSTIJU. ZA HRVATSKI GLASNIK KRATKO SU GOVORILI:

EUROPSKE ŠKOLE - ŠKOLE ZA EUROPU

MSGR. PERO SUDAR, PROMICATELJ KATOLIČKOGA ŠKOLSTVA U BIH, POMOĆNI BISKUP VRHBOSANSKE NADBISKUPIJE:

Za mene, osobno, glavna poruka današnjega dana jest, da ni pred kakvim teškoćama čovjek ne smije, ako je uvjeren da je na pravome putu,

da radi dobru stvar, pokleknuti i vratiti se s puta kojim je pošao. Ovaj Centar koji smo danas svečano otvorili doista je, od ideje do ostvarenja naišao na toliko puno teškoća, bilo administrativnih bilo financijskih, da je, gotovo, bilo najnormalnije odustati u mnogim njegovim fazama. Ali upravo činjenica da nismo odustali - činjenica, da je on ovakav veleban kakav danas jest i činjenica da su ljudi koji su danas pozdravljali ovaj svečani skup i ocijenili ga kao nešto što je interes ove zemlje, interes Hrvatskog naroda i interes budućih generacija - zapravo potvrđuje - da ni na jednom putu, makar kako bi trnovit u ovoj našoj zemlji ne smije se ni zaustaviti, pogotovo ne vratiti.

I doista bih želio poručiti mladim generacijama Tuzle i ovoga kraja. NEMA NIŠTA LJEPSE OD ČINJENICE KADA ČOVJEK IMA OSJEĆAJ DA JE NEŠTO NAPRAVIO ZA BUDUĆNOST SVOJE ZEMLJE, svoga naroda, svih ljudi dobre volje. Zato ih pozivamo da ostanu ovdje, da ovdje grade i gledaju svoju budućnost jer to je jedina njihova budućnost! Ovaj Centar želi upravo biti svjedokom i znakom toga, da ovdje ima budućnosti i za naš hrvatski narod i za druge narode koji su ovdje u svojoj domovini kao i za svakog čovjeka koji se ne boji trnovitoga puta, jer samo on vodi svakoga do pravoga cilja.

Sve drugo, izgledalo ne znam kako lijepo, doista je samo nečija tuđa, a ne njihova i ne naša budućnost.

UZORITI KARDINAL VINKO PULJIĆ, NADBISKUP VRHBOSANSKE NADBISKUPIJE BOSNE I HERCEGOVINE:

Vrlo sam radostan i vrlo sam ponosan što smo ovo danas doživjeli. Zato sam iskreno zahvalan monsignoru Sudaru koji je bio neumoran i UPORNO JE NASTOJAO DA DOĐE DO OSTVARENJA TOG SNA KOJEG SMO SANJALI. Zahvalan sam svim dobročiniteljima koji su poduprli ovaj program i, također, čestitam svima koji istinski doživljavaju ovo zdanje kao dar i gradu i narodima koji u ovom gradu žive - al', to je ujedno i dar zemlji Bosni i Hercegovini!

Zato želim da svi otkrijemo da je najvrednije ulagati u čovjeka, čovjeka koji izgrađuje budućnost!

MSGR. IVO TOMAŠEVIĆ, KANCELAR U VRHBOSANSKOJ NADBISKUPIJI:

Mislim da svi oni koji su proživjeli rat znaju vrlo dobro cijeniti sve što se, nakon što je u ratu uništeno, iznova izgradi, a pogotovu kada se izgradi nešto ovako veliko i lijepo i NEŠTO ŠTO ĆE SLUŽITI DJECI, dakle, budućim generacijama. Kada se izgradi jedno mjesto gdje će oni moći učiti, biti ljudi, učiti biti oni koji će graditi ovu porušenu zemlju, koja će biti sretnija, u kojoj će ljudi biti jedni drugima bliži i u kojoj će ljudi biti više na sliku Čovjeka.

APOSTOLSKI NUNCIJ U BIH MSGR. GIUSEPPE LEANZA:

Opći dojam je da su svi sudionici danas prisutni na ovom slavlju bili vrlo zadovoljni onim što su vidjeli i doživjeli. Mislim da ovaj moj

dojam nije samo subjektivan to jest nije samo moj nego da odražava raspoloženje svih koji su danas sudjelovali na ovome slavlju. I, kao što sam rekao na početku mog govora, želio bih još jednom naglasiti ovu lijepu misao koja se tamo čula: DJECA MOGU PROMIJENITI SVIJET! Mislim da je danas naša zadaća pomoći ovoj djeci da se pripreme da mogu zaista promijeniti svijet; samo kulturom ćemo djeci dodati taj toliko potrebni odgoj za izgradnju sretnijega svijeta.

Želim da ovaj Katolički školski centar može doprinijeti cjelovitom odgoju mladeži u perspektivi boljega društva, za dobro cijele BiH.

PATER HILENGAS, VODITELJ UREDA ZA ISTOČNU EUROPU:

Pitate se o smislu ove pomoći, zašto smo pomogli? Mislim da su EUROPSKE ŠKOLE - ŠKOLE ZA EUROPU vrlo važna stvar, pa i u Bosni. Zbog toga da bi ove škole odvele Bosnu u Europu, jer su to škole u kojima zajedno sjede različite etničke skupine: katolici, muslimani i ortodoksni, ili Hrvati, Bošnjaci i Srbi. One su jedna mogućnost zajedničkoga života, mogućnost da se nauči skupa živjeti. I zato je ulagano u njih.

Radi se o dvije trećine sredstava crkvenog poreza koji u Njemačkoj plaćaju svi katolici i protestanti, a on se dodjeljuje od strane biskupske konferencije. Odatle je dobiven jedan dio pomoći za Bosnu ali i mnoge druge zemlje.

DR. JOSIP VRBOŠIĆ, VELEPOSLANIK REPUBLIKE HRVATSKE U BIH

Veseli me da se evo ovdje u Tuzli u ovom prostoru BiH događa jedna ovakva svečanost

otvorenja Katoličkog školskog centra. Mnogo toga sam već obišao u BiH ali manje-više to su bili "susreti kukanja". A ovdje odjednom sam se susreo s jednim prekrasnim zdanjem i što je mnogo važnije s mnoštvom zadovoljnih ljudi i raspijane djece u njemu. Ja sam se s radošću u ime vlade RH, u ime diplomatsko-konzularnog osoblja i u svoje osobno ime, odazvao pozivu i pozdravio ovaj skup. Rekao sam da je prosvjeta projekt koji sigurno dovodi do slobode. Hrvatskom narodu u BiH sigurno je potreban jedan ovakav projekt jer se danas sloboda više ne dobiva oružjem nego knjigom, kompjutorom, djelom, povezivanjem sa susjedima, povezivanjem sa drugim narodima u BiH, povezivanjem s Europom. Mislim da je upravo ovdje napravljeno nešto što je lijepi spoj tradicije, sadašnjosti i što je lijepa projekcija budućnosti. RH je s mnogo finansijskih sredstava potpomogla određene projekte u BiH, očekujem i želio bih da u narednom periodu podupre i ovaj projekt.

**PROF. DR. SC. ANTO MIŠIĆ, DEKAN
FILOZOFSKOG FAKULTETA
DRUŽBE ISUSOVE, ZAGREB:**

Možda bi najzgodnije bilo reći nešto upravo iz perspektive visokoga katoličkog školstva. Katolička crkva ne bi bila vjerna svojoj tradiciji kada bi školstvo prepustila drugima. Mislim da bez jednog solidnog srednjoškolskog obrazovanja nema ni dobrog visokoškolskog obrazovanja. Jako sam zadovoljan što se srednjoškolsko obrazovanje u Bosni razvija promatrajući to u perspektivi jedne pripreme za organiziranje i visokog školstva u Hrvatskoj i BiH katoličkog usmjerenja, a zašto ne, jednog dana i katoličkog sveučilišta. Mi koji radimo na fakultetu znamo kako je važna solidna srednjoškolska naobrazba jer bez solidnog srednjoškolskog obrazovanja nemoguće je nastaviti visoko. Sretan sam i kao sin ovoga kraja da se u Tuzli danas otvara ovo prekrasno zdanje u kojem će učenici imati puno bolje uvjete za rad i moći se više posvetiti izobrazbi i svome odgoju. A to je budućnost - školstvo je zaista budućnost jednog naroda!

**STJEPAN SUČIĆ, POTPREDSJEDNIK MATICE
HRVATSKE, ZAGREB:**

Najsrdanije, kao potpredsjednik Matice hrvatske čestitam gradu Tuzli, Hrvatima u Tuzli i BiH na velikom danu na otvorenju KŠC u Tuzli. On je pravo usidrenje jedne ključne obrazovne institucije veoma važne za budućnost i BiH i Hrvata. Škole su bitne za budućnost, za obnovu BiH i mi ih iz Matice hrvatske doživljavamo i kao polje naše velike odgovornosti jer su tu mladi ljudi koji se trebaju susretati s najboljom knjigom, s najboljom knjigom na hrvatskom jeziku ali, također, i s najboljom knjigom hrvatskih autora i onih iz svjetske kulture riznice prevedene na hrvatski jezik. Matica hrvatska u svojoj prošlosti nastojala je posredovati i najbolju knjigu i najbolje književno stvaralaštvo po cijelom hrvatskom kulturnom prostoru i tu su škole bile jako dobro uključene u programe MH. One su bile zainteresirane za knjigu MH a mi smo kao i naši prethodnici osluškivali što je zapravo potrebno mladim naraštajima, pa su se tako oblikovala mnoga i mnoga izdanja.

**FRA MLADEN JOZIĆ, PRVI RAVNATELJ KŠC
"SV. FRANJO" U TUZLI:**

U Vašem pitanju može se nazrijeti i odgovor. Sigurno je da je bilo mnogo poteškoća i kao prvi ravnatelj sigurno ne bih mogao to sve sam podnijeti jer je teret bio golem, promatran s više aspekata i okolnosti. Međutim, moram

priznati da sam danas ipak radostan i sretan čovjek što su se, u mojoj prvoj molitvi u kojoj sam molio za tri želje, one danas ipak ispunile. Prva moja želja je bila da čujem prvo zvono, dačko zvono KŠC ovdje u Tuzli. To je bilo 6. studenog 1995. godine. Druga moja želja je bila da se ideja koja je bila na papiru, vezana uz gradnju ovoga zdanja KŠC "Sv. Franjo" ostvari u mom dvogodišnjem mandatu, kako je bilo i obećano, međutim, tek danas je se to i ostvarilo i ja sam sretan. I moja treća, neka ne bude skromna želja, je bila da budem ne samo prvi nego da ne budem ni zadnji ravnatelj KŠC.

Stoga vodstvu i upravi škole na čelu s našim osnivačem u osobi uzoritog kardinala monsignora Vinka Puljića, želim svima Božji mir i blagoslov, onako kako nas je to jednostavnosti i skromnosti ali i napretku, učio i naslov ovog Centra, Sv. Franjo Asiški. Mir i dobro!

**GDA MARICA PETROVIĆ, PRVA
DIREKTORICA OPĆE GIMNAZIJE KŠC:**

Volim KŠC, volim Opću gimnaziju! Bila sam na početcima i želim da bude kako bijaše na početku. Želim da Katolički centar ide zamišljenim putem, želim da ljudi koji sada vode KŠC imaju istu onu snagu, isti onaj entuzijizam, koji

INTERVIEW

Pomoćni biskup iz Köln-a predstavnik Biskupske konferencije mons. Welzer bio je gost na svečanom otvaranju KŠC "Sv. Franjo" u Tuzli. Za Hrvatski Glasnik koji mu je iskazao dobrodošlicu, govorio je kratko.

MONS. MELZNER: A što je to Hrvatski Glasnik?

HG: To je glasilo Hrvatskoga kulturnog društva "Napredak" župe Soli.

MONS. MELZNER: Vrlo rado ću odgovoriti na Vaša pitanja.

HG: Vaša organizacija već dugo na različite načine djeluje u Bosni i Hercegovini. Riječke su humanitarne organizacije čak i s katoličkim predznakom koje se odlučuju pomagati objekte što ih gradi katolička crkva. Kako je došlo do toga, da se odlučite za pomoć u gradnji KŠC-a u Tuzli?

MONS. MELZNER: Sve je poteklo od jedne sestre, pripadnice jednoga duhovnog reda, koja je napisala pismo jednome hrvatskom svećeniku u Njemačku. Ovaj svećenik je, kako mi je pričao, molbu prosljedio Renowabis-u. I dobio je pozitivan odgovor, jer je ova škola projekt pomirenja, ne samo obrazovanja. Ona će, dakle, jačati mir, omogućiti će pomirenje. Važno je da se ta misao usađuje u odrasle ljude. Tako je Renowabis dao potporu ovom objektu. Mislim da je to dobra, stvarno dobra investicija.

HG: Je li Tuzla najveći donatorski poduhvat Renowabis-a u ovim krajevima?

MONS. MELZNER: To ne znam. To moramo pitati patera Hilengas-a.

PATER HILENGAS: Statistički podaci kazuju, da je za KŠC dato 2 milijuna DM; ca. 10% od ukupnog investiranja u Bosnu i Hercegovinu (21 milijun DM).

HG: Što znate o Tuzli, njenoj multietničkoj pozitivnoj atmosferi?

MONS. MELZNER: Samo toliko, koliko mi je pričano o njoj. Prvi put sam u Bosni. Oduvijek sam imao želju doći u ovu zemlju koja je imala tako teška iskustva. Dobivao sam izvješća da ljudi ovdje ponovno prikupljaju snagu za nove početke. Moja zadaća je bila da dođem i uvjer-

smo mi imali. Sa današnjeg aspekta gledanja bila je to određena donkihotska energija bez određenoga izgleda na uspjeh, a evo danas, kad je sve to realizirano, osjećam se sretna i drago mi je da je danas sve tako kako je.

**PREČ. ANTO MEŠTROVIĆ,
RAVNATELJ KŠC U SARAJEVU:**

Dolazio sam ovdje kao ravnatelj iz Sarajeva svake godine za Dan škole. Vidio sam u kakvim uvjetima je radila Gimnazija, gdje je bila smještena i kada sam danas ovo vodio - a pomalo sam izgradnju i pratio - zaista sam radostan i zbija mi je drago da je Bosanska nadbiskupija na početku trećeg tisućljeća predala ovdje Hrvatima u Tuzli i tuzlanskom kraju ovako predivan KŠC za koji smo danas više puta čuli da bi trebao biti jedan hram znanja, jedna kuća učenja i rada, razvijanja sposobnosti. I ja se nadam da će oko toga i nastojati svi djelatnici na čelu u prvom redu sa ravnateljem mr. Lukom Tunjić i njegovim suradnicima. Ovo je zapravo jedan novi znak nade i Hrvatskom narodu i Katoličkoj crkvi ovdje u Tuzli, a isto tako i našoj čitavoj Bosanskoj nadbiskupiji.

Pripremili: Romeo KNEŽEVIĆ, Juraj NOVOSEL

im se u to. Danas mi se ta želja ispunila. Bio je ovo za mene dan velikoga uzbuđenja.

HG: Smatrate li da ova škola doprinosi integracijskim procesima u Europi i, ako smijem reći, štiti europski identitet od globalizacije, koju mi ovdje doživljavamo kao amerikanizaciju?

MONS. MELZNER: Ova zemlja mora znati gdje se nalazi. Ona se nalazi u Europi. I ona mora pronaći svoj identitet u Europi zajedno s drugim Europljanima. Identitet Europe traže mnogi narodi. Morate imati samopouzdanje.

HG: Budući da smo "Škola za Europu", nije li apsurd da je prvi strani jezik engleski, a ne njemački?

MONS. MELZNER: Vi znate da su anglicizmi prisutni u svim jezicima. Ali to nikada neće značiti identitet naroda. Identitet nalazimo u materinskome jeziku.

Odabir jezika (u školama) treba uslijediti nakon dugoga razmišljanja i rasprava nastavnika. Treba pažljivo ocijeniti što je prednost, a što uštrb. Čuo sam da ovdje učenici mogu birati između njemačkoga i francuskoga jezika.

Mi u Europi ćemo sasvim sigurno imati nekoliko jezika koji su važni za mnoge narode: engleski, francuski i njemački, naravno. Ne želimo biti globalizirani.

HG: Kada će se naši Centri sasvim integrirati u projektima "Škole za Europu"?

MONS. MELZNER: Ne znam. Vidjet ćemo.

Smiljka LUKANOVIĆ

Zabilježeno na otvorenju Katoličkog školskog centra "Sveti Franjo" u Tuzli

Želim da danas svi Tuzlaci ovo zdanje prepoznaju kao svoje

Pater Hilengas čestita ravnatelju KŠC

- Ove škole su otvorene svima i u njima je strogo zabranjen različit pristup đacima zbog njihove nacionalne pripadnosti ili vjerske opredijeljenosti - istakao je monsinjor dr. Pero Sudar u prigodnoj besjedi.

- Na ovom mjestu, stvarno je kao probuditi se iz nekog čudnog sna i tako sudjelovati u ovome svemu - naglasio je fra Petar Matanović.

- Završetak izgradnje i otvorenje Katoličkoga školskog centra znači da smo svi mi postali bogatiji; BiH, grad Tuzla, profesori, učenici i svi djelatnici ove škole - podcrtao je gospodin Karlo Filipović.

Otvorenje katoličkoga školskog centra "Sveti Franjo" u Tuzli, 10. studenoga 2001. godine, predstavljalo je svečanost i događaj, ne samo za đake i djelatnike škole, nego i grad Tuzlu, Tuzlanski kanton, Bosnu i Hercegovinu i njeno cjelokupno školstvo, za Katoličku crkvu u BiH. Uostalom, o tome najbolje svjedoče govori nazočnih uzvanika, koje djelomično prenosimo u ovom broju HG-a.

Vrhbosanski nadbiskup kardinal Vinko PULJIĆ, bez dvojbe, bio je najvažniji gost, ali i domaćin. Obraćajući se nazočnima, istakao je:

- Ovo zdanje i ovaj Centar staviti pod zaštitu Svetog Franje, čovjeka jednostavnosti, čovjeka koji je znao voliti. Porukom mir i dobro, želim da ovo zdanje bude kuća mira i dobra. Upravo onako, kako je Sveti Franjo znao živjeti i karizmu prenijeti. Želim Vama, dragi djelatnici, da budete neumorni u tom dobru. Vama dragi učenici, da budete uvijek otvoreni, da upijate istinu, dobrotu i ljepotu. I to ugradite u buduća pokoljenja. Vama roditelji, želim da istinski surađujete sa svim djelatnicima Katoličkoga školskog centra i pratite svoju djecu. Nitko vas ne može osloboditi te vaše roditeljske brige. Ujedinite srce i dušu, sa svim onima koji pomažu vašoj djeci da rastu u ljude. Grade Tuzlo, želim da prihvaćiš ovaj Centar na ponos tebi i svim žiteljima ovog grada! Želim, također, da ova zemlja prepozna ovo što Katolička crkva čini. Želim pružiti ruku potpore, da čovjek raste u visinu. Čovjek u svojim plemenitim željama, nastojanjima i ostvarenjima. Zato, čestitam ovaj dan svima koji su doprinijeli da ga doživimo, čestitam

svima koji ćete živjeti zajedništvo u ovom zdanju; čestitam svima koji znaju prepoznati i voliti ono što je mir i dobro.

ČUDNI SVEČENIČKI OSJEĆAJ

Fra Petar MATANOVIĆ, vikar Franjevačke provincije Bosne Srebrene, gvardijan i župnik u Tuzli bio je posebno dirnut ovim svečanim događajem u Tuzli. Govorio je inspirativno, iz srca i duše:

- Hvaljen Isus i Marija, Dobar dan, selam alejkum, pomози Bog, mir i dobro (pljesak nazočnih!). Sestre i braćo, duboko sam dimut u ovome času. Obuzet sam nekim čudnim osjećajem radosti i nevjerice. Upravo onim osjećajem što ga može nositi svećenik koji je s ovim krajem povezan tridesetak godina, od 1973. godine.

Mnogo toga je u mom sjećanju. Dok ovdje govorim pred očima mi lebde jablanovi kojih više nema na ovom placu, a koji su bili nijemi svjedoci jedne nepravde koja je nanesena prethodnom školskom centru na ovome mjestu što su ga vodile sestre Kćeri Božje ljubavi, Zavodu Kraljice krunice.

Mislim da neće biti suvišno spomenuti još jedan drastičan događaj koji sam doživio kao kapelan, u tijeku moje prve službe u Tuzli, kada se Tuzla ponosila nazivom "Mala Moskava" (u smislu vjernosti komunizmu i njegovim tekovinama!). Nekada se u Tuzli vrlo podozrivo gledalo na okupljanje mladih oko crkve i rad s tom populacijom. Tako sam jednom prilikom s grupom srednjoškolaca igrao nogomet pred starom katoličkom crkvom. Došla su dva mladića u civilu (kasnije smo doznali da su to bili policajci!). Uzeli su nam loptu, s tvrdnjom kako tu nije dopušteno igrati nogomet. Objasnio sam da sam ja iz crkve i da sam ja inicirao ovo igranje. Jedan mi je odgovorio "znam ja tebe pope, tebi to i govorim"! A zatim sam dobio jak udarac ispod oka. Dugo sam nosio taj znak tog neopravdanog nasilja.

Nakon tog i sličnih iskustava danas stajati ovdje i slaviti otvaranje jednog školskog centra gdje se vjernici slobodno mogu okupljati, školovati mlade ljude, pa to je kao da sam se probudio iz sna.

Stoga se zahvaljujem Bogu i svima onima koji su pomogli da uskrasne pravda na ovom mjestu i u ovom gradu, koja je bila na stotine različitih i tisuće načina pogazena.

Čuli smo danas djecu kako pjevaju da mogu promijeniti sadašnjost i otvoriti bolje perspektive za budućnost. Lijepo je to, ali ipak napominjem da bez nas starijih, bez naše ustrajnosti i strpljivosti ničeg od ovoga ne bi bilo. I dalje su nam potrebne krunice naših starijih i njihova podrška mladima, jer ako toga ne bude, oni neće ništa moći uraditi. Pokazalo se to u prošlosti, tako će to uvijek biti!

I ovo je pokazuje da je ova naša povijest ipak velika riznica Božjeg blagoslova i pobjede dobara nad zlim. Ovdje se jednostavno radi o čudo Božjeg blagoslova!

NEISKLUČIVANJE DRUGIH

Monsinjor dr. Pero SUDAR, promicatelj katoličkog školstva u BiH, najzaslužnija osoba za izgradnju i razvoj katoličkih školskih centara u BiH, nije krio zadovoljstvo zbog ovoga uspjeha, ali ni ljutitost zbog svega onoga što je kočilo izgradnju KŠC-a u Tuzli. Nadahnuto besjedi, između ostalog, naglasio je:

Znajući da je ovaj zemlji-domovini različitih naroda i svjetonazora, sebi i svojim, moguće činiti dobro samo ako se iz toga ni na koji način ne isključuje druge. Ove škole su otvorene svima i u njima je strogo zabranjen različit pristup đacima, zbog njihove nacionalne pripadnosti ili vjerske opredijeljenosti. Jedino dopušteno i nužno razlikovanje je između onih koji su spremni radom i čestitošću narasti do punine čovječnosti i onih koji u tome ne vide smisao. Na taj pokušaj u ovoj školskoj godini odvažilo se 3.478 đaka. U ovom novosagrađenom centru njih je 558. Koliko god je teško dovesti u pitanje potrebu, opravdanost i dobronamjernost ovakvog pothvata, nije, nažalost, zanemarljiv broj onih koji nas nisu razumjeli. Umjesto pomoći, otvaranje i rad ovih škola, što ih mi rado zovemo škole za Europu, odmagali su nam i odmažu i oni od kojih se to nismo nadali. Ali kod nas kao da su teškoće na koje ideje nailaze mjerilo njihove kakvoće. I oko gradnje ovoga zdanja se isplela neka čudna mreža. Bilo je puno onih koji su, iz ovih ili onih razloga, zaželjeli da ovakve škole i ovakve zgrade i u ovom gradu, Tuzli, ne bude. Ali mi smo željeli ovdje, ovu školu, jer je time barem djelomično ispravljena nepravda prema plemenitim časnim sestrama, prvim neumornim i samozatajnim učiteljicama i odgojiteljicama, desetine generacija u tada nekoj i nepismenoj zemljici Bosni. Istjerane su i prognane sa onoga što su vlastitom žrtvom i odricanjem stjecale. Ne želim ovom, niti bilo kojom drugom, prigodom ispravljati ničije krive informacije, a još manje

deformacije. Otvoreno tvrdim! Nikome nismo nanijeli nepravdu i nismo radili ništa bez potrebnih odobrenja i suglasnosti u Tuzli. To ne bi bio način našeg rada. Ali jesmo i ostat ćemo uporni i nepokolebljivi u traženju svojih prava, jer je riječ o pravima čovjeka i jer je riječ o interesu ove zemlje. S radošću i osjećajem duboke zahvalnosti želim ovdje, danas pred vama, pred ovim cijenjenim zborom posvjedočiti da je i u Tuzli i u Tuzlanskom kantonu bilo daleko više onih koji su prepoznali i kao svoju prihvatili i pomogli našu želju da hrvatskoj, ali i svoj drugoj djeci, koja traže ono malo više izobrazbe i odgoja, pružimo priliku i u ovom gradu. Želim da danas ovo zdanje prepoznaju kao svoje i radost ovih malih i velikih đaka i njihovih učitelja, nastavnika i roditelja da osjete svojom radošću.

NAJBOLJA PORUKA MLADIMA

Karlo FILIPOVIĆ, predsjednik Federacije BiH, također, nije krio zadovoljstvo što je na ovoj svečanosti:

- Sretan sam što zajedno s vama mogu podijeliti radost ovoga velikog trenutka, otvorenja ove škole ovdje u Tuzli. Završetak izgradnje i otvorenje Katoličkoga školskog centra znači da smo svi mi postali bogatiji, Bosna i Hercegovina i grad Tuzla, profesori, učenici i svi djelatnici ove škole. Tuzla je dobila jedan, uistinu, lijep objekt, jedno, uistinu, lijepo zdanje koje će, siguran sam, dugo vremena služiti na ponos gradu Tuzli. Učenici i profesori ove škole dobili su uvjete koji će im, siguran sam, omogućiti da u narednom periodu, u puno boljim uvjetima, stječu nova znanja i siguran sam da će ova, i do sada dobra škola, u buduću, zahvaljujući ovome, biti još bolja. Ovo je i najbolja poruka svima mladima u Bosni i Hercegovini, da, bez obzira na nacionalnu i vjersku pripadnost, imaju budućnost u ovoj zemlji. Da u BiH imamo škole koje će omogućiti mladima da stječu nova znanja, zahvaljujući kojima će sutra moći raditi i u ovoj zemlji živjeti od svoga rada.

Dr. Sead AVDIĆ, dopredsjednik Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, kao rijetko

kada, iskazao je svoje zadovoljstvo, posebno kao Tuzlak, što je u ovome gradu otvoreno jedno reprezentativno školsko zdanje:

- Neka je čast i ponos Bosni i Hercegovini, Tuzlanskom kantonu i gradu Tuzli što danas može sa ponosom reći - otvoreno je novo zdanje KŠC-a u Tuzli. Bogatiji smo za jedan novi hram nauke, kulture i obrazovanja. (pljesak) Bez obzira na naciju, vjeru, političku pripadnost, mladi ljudi mogu da se školuju u ovom zdanju. Velika hvala na tome! Ja moram istaći! Invencija je prirodni saveznik mladih ljudi koji žive u BiH. Invencija iz koje nastaju inovacije, nova znanja, kreativnosti i stvaralaštvo. To je ono što gradi budućnost Bosne i Hercegovine, a to je znanje. Nema ljepšega i boljeg poklona za državu BiH, nego što je to ovaj hram znanosti, kulture i obrazovanja. (pljesak)

Gospodin Avdić, se na kraju svoga govora, gostima iz Njemačke, obratio i zahvalio na njemačkom jeziku.

Severin MONTINA, zamjenik Federalnog ministra za obrazovanje, znanost, kulturu i sport je istakao:

- Mi iz Federalnog ministarstva, na početku ove školske godine, imali smo dosta napora da savladamo početne teškoće, kada je u pitanju povratak i školovanje djece na svojim ognjištima. Osim toga, u zadnje vrijeme počeli smo se baviti, intenzivnije, naporima da naš školski sustav, na neki način, povežemo sa Europom. Da osnovne predujete učinimo u tom pravcu. Međutim, naši kritikeri nakon naše prezentacije ovih pokušaja, prije par dana, izdali su saopćenje za javnost u kojem kažu: na žalost, i ove školske godine hrvatska djeca su u Tuzli, Bihacu, Zenici... zaklinuta za svoj, hrvatski, materinski jezik. Evo, vaše prisustvo, ovdje, otvaranjem ovoga Školskog centra, je dokaz da to baš nije tako. Katolička crkva je shvatila veliku potrebu povratnika, suštinsku potrebu kad se vraćaju svojoj kući, pravo njihovog školovanja. Tako ste 1994. godine, u Sarajevu, otvorili prvi Katolički školski centar, a zatim i jedan čitav niz sličnih škola u našoj lijepoj Bosni i Hercegovini. I zato vam iskreno hvala! Hvala Katoličkoj crkvi u BiH što je razumjela potrebe svoga naroda, ali i potrebe ostalih, za jednom kvalitetnom školom u BiH i kvalitetnim obrazovanjem. Također, hvala donatorima, koji su pomogli ovako lijepom zdanju. Želim da iz ove škole još dugo odzvanjaju veseli dječji glasovi. Da izađe iz ove škole puno generacija, koje će biti u životu spremne da primijene ono što su ovdje naučili, a koje će, zašto to ne reći, možda nadilći svoje učitelje, svoje profesore.

PRAZNIK TUZLANSKE MULTIKULTURALNOSTI

Senahid ŠAKOVIĆ, predsjednik Vlade Tuzlanskog kantona, je nazočnima uputio čestitke i dodao:

- Prije svega, od srca čestitam svim dobrim ljudima i izvođačima radova, što su upornim radom omogućili da danas budemo bogatiji za jedno zdanje. Ali ne samo za zdanje kao zgradu, nego za jedno zdanje gdje će naši vrijedni zaposleni i naši najmiliji, naša draga djeca, moći bolje da se obrazuju i odgajaju. Ja sam uvjeren da će ove naše mlade genera-

cije, obrazujući se i odgajajući se u ovakvim uvjetima, znati dati najbolje odgovore na sve ono što mi danas imamo i što treba u budućnosti rješavati. Ja sam uvjeren da će oni doprinijeti boljitku svojih obitelji, boljitku svojeg grada, boljitku svoje države i doprinijeti da se svi skupa bolje razumijemo.

Jasmin IMAMOVIĆ, načelnik Općine Tuzla, govorio je, ne kao gost svečanosti, nego kao domaćin, što i priliči jednom gradonačelniku. Takav se dojam stekao iz njegovih riječi:

- Danas je ovo praznik za tradicionalnu multikulturalnost Tuzle. Danas je ovo veliki praznik. Novija povijest arhitekture Tuzle poklonit će se poklonom koji su Tuzli darovale katoličke institucije. Ovom zgradom ljepotom! I mi, od nedavno i od danas, s ponosom pričamo kako imamo najljepši Katolički školski centar u BiH, a vjerojatno i na jugoistoku (Europe - op. red.). Nama nije dovoljno što imamo najljepši Katolički školski centar. Pošto poznajemo direktora KŠC-a, profesore i učitelje, mi, naravno, znamo da je ovo i najbolji KŠC-e u BiH. Neka se nitko ne ljuti! Ponosimo se mi i KŠC-om i Medresom i Gimnazijom "Meša Selimović". Nastojimo u mnogo oblasti života i rada biti maksimalno dobri, a ako je moguće i najbolji. Najsrdačnije, još jednom se zahvaljujem svima koji su pomogli da mi danas ovako lijepo, o nečemu lijepom, uživamo i razgovaramo. Da danas ne postavljamo kamen temeljac, nego da otvaramo ovaj prelijepi objekt. I to ga otvaramo danas, kad on već radi. Dakle, snovi su ostvareni, onima koji su to lijepo zasanjali.

Josip VRBOŠIĆ, veleposlanik Republike Hrvatske u BiH, ni najmanje diplomatski, nego prostodušno i ljudski toplo je dodao:

- Mi smo ovdje, danas svi u jednoj velikoj funkciji. Velikoj funkciji slobode! Naime, cijelo vrijeme lebdim mi misao velikog Josipa Juraja Strossmayera, koji je jednoga trenutka rekao - *prosvjetom ka slobodi*. I upravo, ovdje, na ovome mjestu, ja se nadam i uvjeren sam da će ovo biti mjesto gdje će se odgajati svako dijete ovoga lijepog grada, bez obzira na njegovu, kako je već puno puta rečeno, vjersku i nacionalnu pripadnost. Da će ovo biti mjesto gdje će Hrvati imati jedno svoje veliko utočište. Da će ovo biti mjesto odakle će zračiti duh slobode, europski duh Bosne i Hercegovine, jer BiH je imala tešku povijest, ali zato joj nitko ne smije uzeti budućnost. A vi ste ovdje da trasirate budućnost.

POZITIVNO OZRAČJE PLEMITOSTI

Ravnatelj KŠC-a mr. vlč. Luka TUNJIĆ, posebno je naglasio:

- Živimo u vremenu različitih pretvorbi i promjena, a najpotrebnije su nam promjene

Nastavak na 21. strani...

OSNOVNA ŠKOLA

NASTAVNIČKI KOLEGIJ, školske 2001./2002. godine

PRVI RAZRED

DRUGI RAZRED

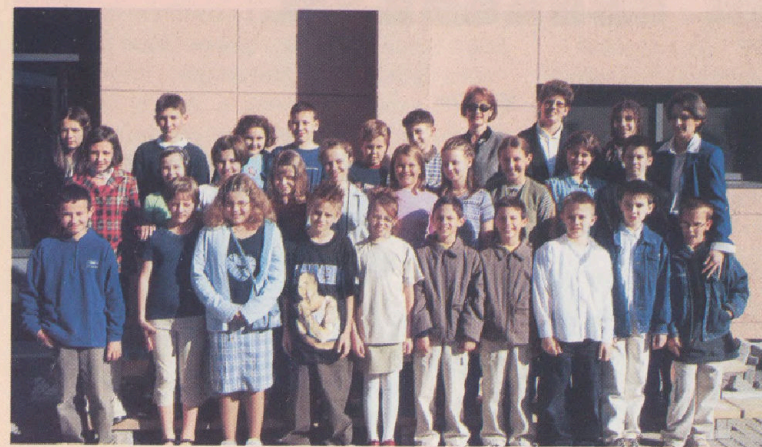
TREĆI RAZRED

ČETVRTI RAZRED

PETI "A" RAZRED

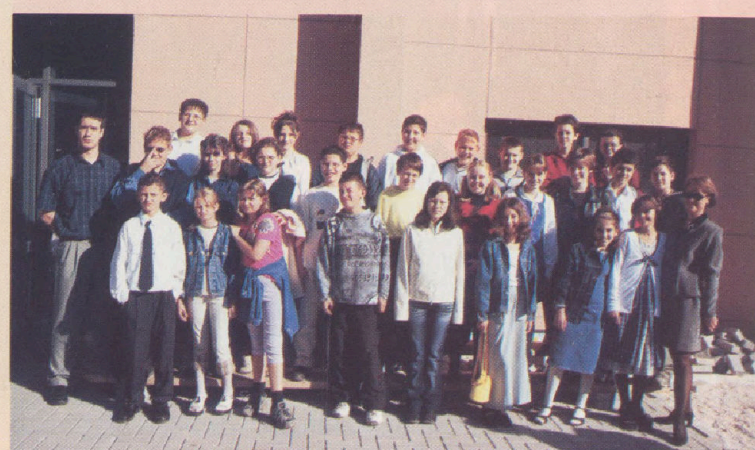
PETI "B" RAZRED

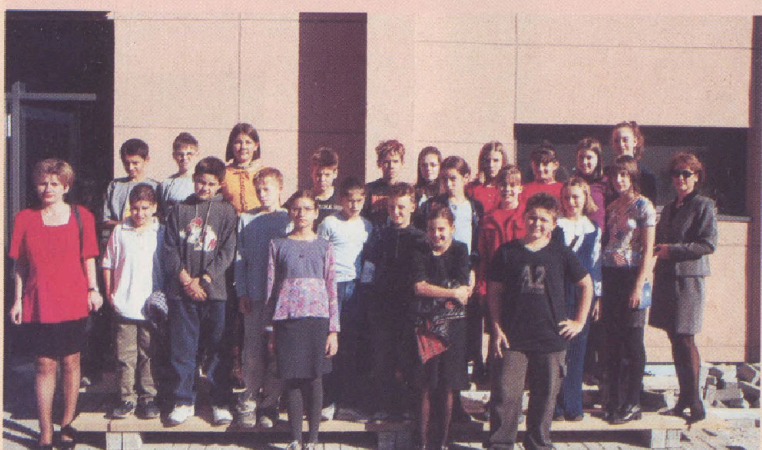
PETI "C" RAZRED

ŠESTI "A" RAZRED

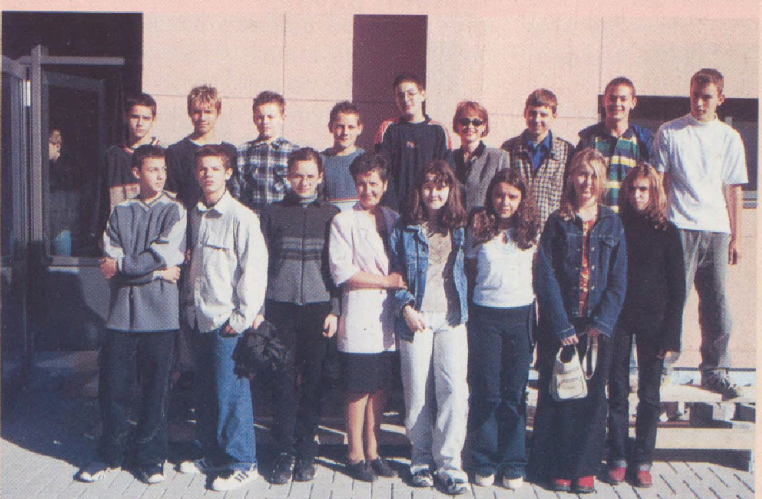
ŠESTI "B" RAZRED

SEDMI RAZRED

OSMI RAZRED

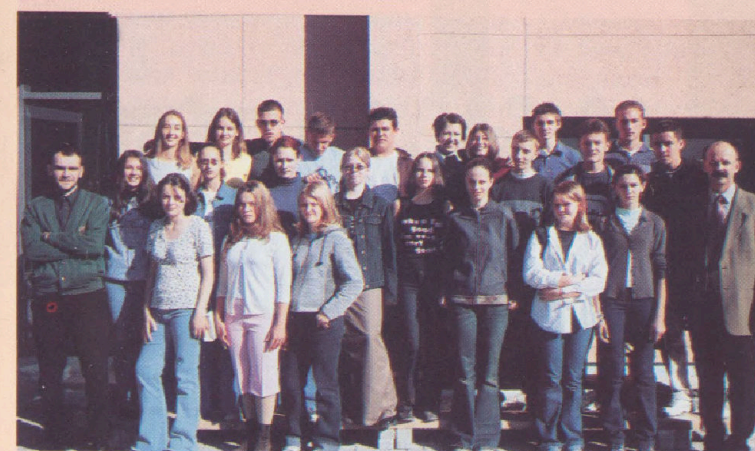

OPĆA GIMNAZIJA

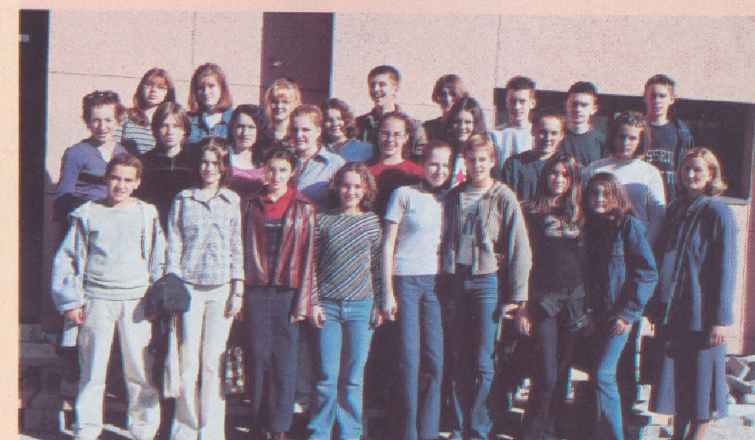
NASTAVNIČKI KOLEGIJ, školske 2001./2002. godine

PRVI "A" RAZRED

PRVI "B" RAZRED

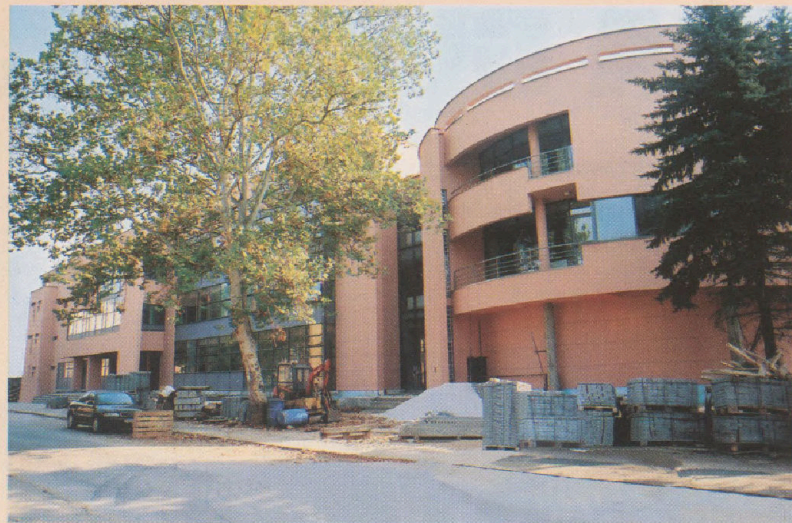

PRVI "C" RAZRED

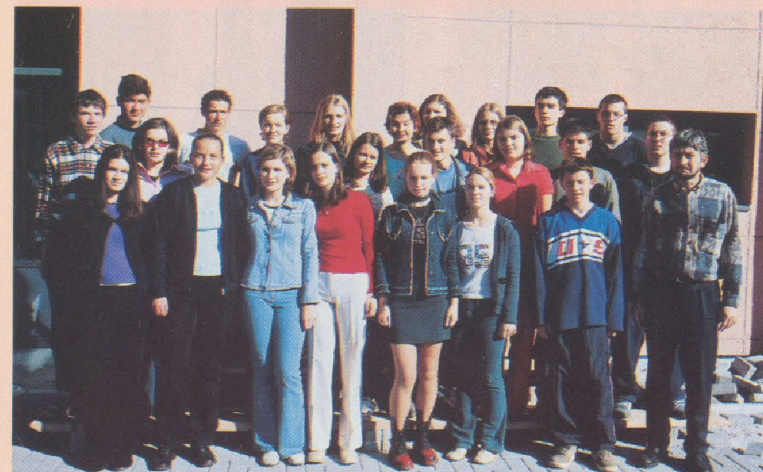

PRVI "D" RAZRED

DRUGI "A" RAZRED

TREĆI "A" RAZRED

ČETVRTI "A" RAZRED

DRUGI "B" RAZRED

TREĆI "B" RAZRED

ČETVRTI "B" RAZRED

Nastavak sa 17. strane

i potrebe dobrih i kvalitetnih škola što projekt Katoličkog školstva uporno i hrabro, iznad svojih stvarnih mogućnosti i pokušava.

Želimo da ovo bude rasadnik visokih intelektualaca, dobro, pošteno odgojenih ljudi koji će znati voljeti i izgrađivati ovaj kraj i cijelu našu zemlju koja je to uistinu i zaslužila.

Želimo, također, staviti pozitivno ozračje plemenitosti, poštenja, dobrote i radnosti, biti tračak nade u ovom vremenu koje zbunjuje, korak naprijed u toliko željenim promjenama u školstvu, poticaj drugima ali i od drugih učiti i prihvaćati sve pozitivne pomake, stvarajući tako kulturu i civilizaciju ljubavi kako nas na to često poziva sveti Otac Papa Ivan Pavao II., a što je i životni moto zaštitnika našeg Centra Sv. Franje, nasuprot kulture smrti koja je rušilačka ali kod nas, nažalost, pustila duboke korijene.

Drago mi je što mogu uskliknuti s psalmistom "Velika nam djela učini Svesilni, opet smo radosni". No, da bi naša radost bila potpuna i da bi se stvorili uvjeti za nesmetan i normalan rad, pozivam predstavnike vlasti da se neriješeni problemi oko našega Centra konačno riješe.

Mr. Luka Tunjić zahvalio se svima koji su do sada vodili ovaj Centar, posebno prvom ravnatelju fra Mladenu Joziću, fra Martinu Antunoviću, drugom ravnatelju, a sadašnjem direktoru Gimnazije, sestrama Kćeri Božje ljubavi, posebno sestri Kristijani, gospođi Marici Petrović, prvoj direktorici i svim djelatnicima, kao i voditelju gradnje vlač. Jozi Batiniću i svima koji su na bilo koji način pridonijeli da ovaj Centar ovako izgleda.

Zahvalio se učenicima i djelatnicima koji su pripremili ovaj program, izložbu likovnih radova, izložbu fotografija o izgradnji Centra, te Franjevačkom samostanu i Udruzi Hrvatska žena.

Provincijalna glavarica, **sestra Dubravka MOHARIĆ**, podsjetila je nazočne na vrijeme

s kraja XIX. stoljeća i tadašnje katoličko školstvo na ovim prostorima:

- Dozvolite mi da se vratim na početak koji je za nas sestre Kćeri Božje ljubavi bio 1883. godine. Dakle, prije 118 godina naša Utemeljiteljica Majka Franciska Lechner po preporuci nadbiskupa Josipa Stadlera i baruna Nikolića došla je u Tuzlu.

Za mnoge stanovnike Tuzle to je bila prava senzacija u gradu jer su prvi puta vidjeli katoličke redovnice. Sestre su lijepo primili tuzlanski župnik fra Stjepan Ikić i gradske vlasti.

Općina je ustupila jednu zgradu i otvorena je osnovna škola s hrvatskim i njemačkim

odjeljenjima. Ubrzo je škola bila premalena za velik broj djece i tako je 1888. godine na ovim prostorima sagrađena nova škola i Zavod Kraljice sv. Krunice. U Zavodu je otvoreno dječje zabavište, a otvorena je i više djevojačka škola koja je poslije postala Građanska škola trgovačkoga smjera. Uz rad u školi sestre su imale s djecom i razne druge aktivnosti na vjerskom i kulturnom planu. Djelovanje sestara djelomično je prekinuo II. svjetski rat kada je 15. 8. 1944. godine Zavod stradao od bombardiranja. Poslije rada u zgradu je uselila Državna učiteljska škola, a sestre su se smjestile u susjednu prizemnicu.

Dana, 3. srpnja 1949. došao je nalog da sestre u roku od 24 sata napuste Tuzlu. Uzele su najnužnije stvari i otišle u Breške. Zgrada nekadašnjega Zavoda Kraljice sv. Krunice 1968. stradala je od potresa i poslije srušena.

Mi smo danas ovdje svjedoci da je ponovno počeo školski i odgojni život djece i mladih u ovome prekrasnom zdanju. Zahvalne smo Bogu za sve dobročinitelje i izvođače radova, a osobito naša zahvalnost ide uzoritom gospodinu kardinalu Vinku Puljiću i njegovom pomoćnom biskupu mons. Peri Sudaru za samostan koji smo dobili u vlasništvo kao prvotni vlasnici zemljišta.

Isto tako zahvaljujem ocima franjevcima, ovdje u Tuzli, za suradnju i razumijevanja te smještaj sestara u njihovom samostanu od 1988. godine kada su sestre ponovno došle u Tuzlu i započele svoje djelovanje. Neka Gospodin prati svojim blagoslovom sav rad djelatnika ove škole, a mladi neka napreduju iz dana u dan u duhu i mudrosti.

Uvaženi gost, apostolski nuncij u BiH monsijor Giuseppe LEANZA, je govoreći na svečanosti posebno podsjetio što je dužnost profesora i roditelja:

- Prvotna svrha ovoga školskoga Centra jest osigurati solidno obrazovanje svojim brojnim učenicima. Škola se, zapravo, ne može ograničiti na to da nudi mladima samo obične spoznaje o različitim granama ljudskoga znanja, ona mora promicati rast i sazrijevanje ljudske osobe u svim njezinim dimenzijama: ljudskoj, intelektualnoj, moralnoj, duhovnoj. Radi se o velikom izazovu oko kojega su zauzeti posebice podučavatelji, roditelji i učeni.

Podučavateljima izražavam poštovanje zbog teške zadaće koja im je povjerena. Odgajanje je teško poslanje, ali časno, nosi sa sobom veliki osjećaj odgovornosti, zahtijeva solidne i duboke motivacije koje moraju podržavati i animirati odgojno zauzimanje. Odgojitelji trebaju pomagati mladima da znaju preuzimati bitne vrednote života kako bi se harmonično razvijala njihova osobnost.

Roditelje bih htio podsjetiti da škola obavlja svoje odgojno poslanje u suradnji s obitelji, kojoj je prvotna zadaća odgoj djece. U pismu Lettera alle Famiglie (1994.), Papa piše da su roditelji "prvi i glavni odgojitelji vlastite djece" a "dijele svoje poslanje s drugim osobama i ustanovama, kao što su Crkva i Država", u različitim zadaćama i odgovornosti.

Učenicima, koji su već započeli školsku godinu, želim godinu punu plodova. Oni imaju

Zbor Gimnazije

pravo na odgoj, ali ovo pravo sa sobom nosi, također, i obveze na njihovoj strani: učenje, zauzetost, marljivost, žrtvovanje da oplode talente koje su primili od Gospodina. Oni su prvi koji trebaju pripremiti i stvarati svoju budućnost. Odgojitelji i roditelji mogu ih voditi i pomagati im, ali ne mogu ih zamijeniti u njihovim obvezama.

Pomoćni biskup MELZNER, iz Njemačke u ime donatora je nazočnima rekao:

- Katolička Crkva Njemačke, osluškujući poziv za pomoć ovdašnjih katoličkih biskupa, pokušava već mnogo godina sudjelovati na karitativnim i političkim zalaganjem u tome da ljudi, bez obzira na njihovu nacionalnu, religijsku i konfesionalnu pripadnost, nakon sloma komunističkog sustava i užasnih

Zbor osnovne škole

ratnih sukoba, mogu živjeti u miru dostojno čovjeka. Mogli bi se navesti mnogi oblici potpore, od partnerstva biskupija do programa Caritas u obnovi i čitav niz projekata koje podupire Renovabis, kao što su psihijatrijsko liječenje traumatiziranih ljudi, pučke kuhinje za siromašne, savjetodavna kao i pomoć za žrtve mina. (Medu ostalim Renovabis potpomaže, također, i program obnove Caritas).

Posebna briga kako Katoličke Crkve u Vašoj zemlji tako i njemačkih katolika jest pomirenje, kako bi se i u budućnosti osigurao mir. U generacijama koje izrastaju ne bi trebalo prenositi stara neprijateljstva, stare rane i predrasude. Zato škole za Europu imaju tako veliki značaj. Nada je se da će uvežbavanjem svakodnevnog suživota rasti međusobno

B. koledar

razumijevanje, poštivanje i tolerancija, da će se na razlike moći gledati kao na priliku za međusobno obogaćivanje i da će međusobni odnosi biti sve jasniji i sve manje problematični. Na djeci i mladeži počiva nada budućnosti. Velika potražnja roditelja za mjestom u školama za Europu odraz je povjerenja da će njihova djeca u njima dobiti dobru i solidnu izobrazbu. A to dokazuje i spremnost, u sadašnjosti, počevši već danas, upustiti se u kontakt s drugim etničkim skupinama, religijama i konfesijama, poduzeti konkretne korake k pomirenju.

Fra Martin ANTUNOVIĆ, direktor Opće gimnazije u KŠC-u, između ostalog, naglašava:
- Katolički školski centar Sv. Franjo u Tuzli osnovan je u studenom 1995. godine. Od samoga početka djelovala je samo Opća gimnazija koja je radila kao podstanar šest godina u OŠ "Pazar" i "Mašinskoj školi" sve do ove godine, kada je konačno preselila u svoj novosagrađeni moderni Centar u središtu grada. Školu su vodili u dogovoru s Vrhbosanskom nadbiskupijom franjevci BS fra Mladen JOŽIĆ, prvi ravnatelj Centra, fra Martin Antunović, drugi ravnatelj Centra, a od prošle godine direktor Gimnazije.

Gimnazija broji 260 učenika u 10 odjeljenja, ima uposlenih 26 profesora, i do sada je izvela četiri generacije maturanata. Na provjeri znanja učenika, koje provodi ministarstvo svake godine. Gimnazija je četvrtu godinu na prvom mjestu od 35 škola Kantona, a imala je predstavnike na Olimpijadi iz fizike, mnoga vodeća mjesta na kantonalnim i državnim takmičenjima. Time je u kratkom vremenu stvorila sebi imidž kvalitetne škole u Tuzlanskoj regiji. Sve više je učenika i iz Brčanskoga kraja koji se školuju u njoj. Škola je multietnička i multikonfesionalna, otvorena svima koji žele učiti i raditi.

Od ove školske godine počela je s radom i osmogodišnja škola u 11 odjeljenja i 310 učenika. Dobar nastavnički kadar i moderna škola preduvjet su da će i ova škola dati dobre rezultate. Posebnost je ove škole što ima izučavanje engleskog jezika od prvoga razreda osnovne škole, a njemačkog i informatike od petoga nadalje. Školu je projektirao g. Srećko Krejtmayer, Tuzlak koji živi i radi u Ljubljani, koji je svojevremeno pohađao školu "Zavod Kraljice sv. Krunice".

To je suvremeno zdanje škola XXI. stoljeća, prema procjenama stručnjaka, jedna od najljepših škola, ne samo u BiH, nego i šire koje se sastoji od dva paviljona, Gimnazije i Osmogodišnje škole, koje zajedno koriste višenamjenske prostore, kao sportska dvorana, amfiteatar, izložbene prostore, vanjska igrališta.

Očekujemo da će ovaj novosagrađeni Centar dati više nade za školovanje i opsta-

nak ovih mladih ljudi i bolju i ljepšu budućnost.
Priredio: N. J. IVANOVIĆ

**ŽUPNI URED
HRVATSKO NACIONALNO SVETIŠTE
MAJKE BOŽJE BISTRIČKE
Marija Bistrica, 9. XI. 2001.**

KATOLIČKI ŠKOLSKI CENTAR "SVETI FRANJO" U TUZLI

VELEŠTOVANI I DRAGI MLADI!

Čestitam na otvorenju Katoličkoga školskog centra "Sveti Franjo" u Tuzli, koji će biti na radost mladima, a na ponos Utemeljiteljima.

Čestitam inicijatorima ove, nadasve vrijedne ustanove, u kojoj će stjecati znanje mlada generacija mladića i djevojaka i oспособe se za život koji je pred njima. Tu će

steći širinu kulture i oplemeniti se baštinom roda svoga. Neka budu mladi ures svijeta i neka svojim entuzijazmom mijenjaju svijet.

Ispunjeni duhom Svetoga Franje, želim da Vaš Katolički školski centar "Sveti Franjo" živi, cvjeta i raste, sretno u trećem tisućljeću. Pozdrav svima,

mons. Lovro Cindori, žpk. Marija-bistrički i ravnatelj svetišta MB Bistričke

RAZGOVOR S KARDINALOM

Prigodom otvorenja, učenici Novinarske sekcije O. Š. "Sveti Franjo" su razgovarali sa uzoritim kardinalom msgr. Vinkom Puljićem koji je izjavio:

"Radujem se ovom lijepom zdanju, a naročito vama djeci. Poručio bih vam da hrabro idete naprijed i budete vrijedni, jer ste vi naša budućnost".

**Annemarie Kury
A-1180 Wien
Gersthoferstr. 93/31
Tel.: (01) 478 46 69**

**Kratki izvještaj o svečanom otvaranju
Katoličkog školskog centra u Tuzli, Bosna i
Hercegovina**

**Subota, 10. studeni, 2001.: Znak nade za
Bosnu, za Europu, za generaciju koja odrasta,
za mir.**

**U novootvorenoj europskoj školi u Tuzli
(Katolički školski centar) nastavu će
pohađati djeca svih tamo nastanjenih naroda i
religija u dobi od šest do osamnaest godina.
Nekoliko apsolenata ove škole (koji doduše
nisu mogli uživati u ovoj lijepoj, modernoj i
novoj zgradi) studiraju vrlo uspješno u Beču.**

Kako se u mnogim govorima za vrijeme svečanosti moglo čuti (svečanost je trajala puna tri sata) ovo je najbolja i najljepša škola u zemlji.

Nekoliko govornika sam osobno poznavala: kardinala Puljića iz Sarajeva, pomoćnog biskupa Sudara iz Sarajeva (koji se brine za školstvo), papinskog Nuncija, biskupa Melzera iz Kölna (donatora), predstavnika Renovabisa iz Njemačke (takoder donatora), načelnika Tuzle (musliman), vicepredsjednika parlamenta (musliman), i što me je posebno veselilo fra Petra Matanovića iz franjevačkog samostana u Tuzli, koji je već na

početku svoga govora dobio poseban pljesak budući je jedini prisutne pozdravio na sljedeći način: Dobar dan, Hvaljen Isus i Marija (katolički pozdrav), Selam alejkum (muslimanski pozdrav) i Pomozi Bog (srpsko-pravoslavni pozdrav).

Od tog trenutka povezanost triju religija u ovoj ratom uzdrmano zemlji učinila mi se tako osjetnom, kao da je Duh Sveti puhao kroz školu, ovu kuću, ovu zemlju.

Neka ovaj znak nade, zaželjela sam ovoj zemlji, uzmožnu osjetiti i cijeliti mnogi ljudi kako bi ga mogli širiti i dalje.

Bilo je vrijeme kad nitko nije vjerovao da će ropstvo prestati.

Bilo je vrijeme kad nitko nije vjerovao da će apartheid prestati.

Bilo je vrijeme kad nitko nije vjerovao da će se "Željezna zavjesa" dići.

Bilo je vrijeme kad nitko nije vjerovao da će se Njemačka ponovno ujediniti.

Bilo je vrijeme kad nitko nije vjerovao da će se u Tuzli sagraditi katolička škola.

Bilo je vrijeme kad nitko nije vjerovao da će bosansko stanovništvo opet zajedno živjeti.

Uvijek je bilo i bit će ljudi koji ipak vjeruju da se nešto veliko, ponekad možda i malim koracima, može postići.

Nema li Duh Sveti različite putove!?

**U čvrstoj povezanosti s Bosnom
Wien, 12. studeni, 2001., Annemarie Kury**

*Svim vjernicima želimo čestit Božić i sveto Isusovo
porođenje. Neka nas Isus obdari radošću, blagostanjenjem,
mirom, nadom i zdravljem, tijekom Nove 2002. godine.*

**Vaši svećenici RIMOKATOLIČKIH ŽUPA TUZLANSKOGA DEKANATA
I DISTRIKTA TUZLANSKOGA FRANJEVAČKOG SAMOSTANA:**

BREŠKE - UZNESENJE BLAŽENE DJEVICE MARIJE

Fra Blažen Lipovac, župnik

Fra Berislav Kalfić, ž. vikar

DRAGUNJA - SVETI LEOPOLD MANDIĆ

Vlč. Marijan Brkić, župnik

DRIJEČA - SVETI ANTO PADOVANSKI

Fra Marko Kobaš, župnik

HUSINO - ROĐENJE BLAŽENE DJEVICE MARIJE

Vlč. Veselko Župarić, župnik

LUKAVAC - SVETI ANTO PADOVANSKI

Vlč. Pero Iljić, župnik

MORANČANI - SVETI JURAJ, MUČENIK

Vlč. Jozo Batinić, župnik

PAR SELO - SVETA ANA

Vlč. Marijan Marijanović, župnik

ŠIKARA - SVETI FRANJO ASIŠKI

Vlč. Fra Franjo Martinović, župnik

Fra Marko Bandalo, ž. vikar

TUZLA - SVETI PETAR I PAVAO

Fra Petar Matanović, gvardijan i župnik

Fra Zdravko Anđić, ž. vikar

Fra Drago Bojić, ž. vikar

Fra Martin Antunović, direktor Opće gimnazije (KŠC)
i ž. vikar

ŽIVINICE - SVETI IVAN KRSTITELJ

Preč. Šimo Janjić, župnik i dekan

tuzlanskog dekanata

Vlč. Ivan Jukić, ž. vikar

"RADUJTE SE NARODI"

**SVIM HRVATIMA I HRVATICAMA
(KATOLICIMA)**

**ČESTIT BOŽIĆ I OBILJE BLAGOSLOVA
U NOVOJ 2002. GODINI
ŽELI**

MATICA HRVATSKA TUZLA

ŽUPNI URED SIVŠA

Dragi vjernici

*Čestit Božić i sveto porođenje Isusovo,
uz želju da*

*Nova godina obiluje u Vašem
životu obiljem Božjega blagoslova i milosti
Vaš*

*Fra Mladen Jozić, župnik
sa svećenicima*

*Sretan i blagoslovljen
BAJRAM,*

svim prijateljima

Hrvatskoga Glasnika,

*Bošnjacima - Muslimanima,
želi*

HRVATSKI GLASNIK

Bajram šerif mubarek olsun!

Hrvatski Glasnik

HRISTOS SE RODI

*Vjernicima Srpske pravoslavne Crkve,
Sretan Božić i blagoslovljenu Novu
godinu želi*

HRVATSKI GLASNIK

MIR BOŽIĆ, HRISTOS SE RODI

*Svim vernicima sestrinske
Rimokatolicke crkve
želimo Čestit Božić, sveto Hristovo rođenje,
a u nastupajućoj 2002. godini
dobro zdravlje i milost od Boga.*

*Njegovo preosveštenstvo gg Vasilije,
blagočestivo monaštvo,
sveštenstvo i vernici
Srpske Pravoslavne crkve u Tuzli.*

HSS BiH
HRVATSKA SELJAČKA STRANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Poštovana redakcija HG

Čestitamo vam devetu obljetnicu izlaženja Hrvatskoga Glasnika u koji ste uložili veliki trud i umijeće, te stvorili djelo trajne vrijednosti. Izražavamo vam priznanje i zahvalnost. Želimo vam radost za blagdan Božića i blagoslov u Novoj godini

Županijski (kantonalni odbor) HSS BiH Tuzla
Dr. Srećko Tunjić, predsjednik

Svim katolicima

blagoslovljen Božić i sretnu Novu 2002. god. želi Udruga "HRVATSKA ŽENA" TUZLA

Sretan Božić i sretan Bajram svim ljudima koji slave ove blagdane i mnogo radosti u Novoj godini želi

Generalni Konzulat Republike Hrvatske u Tuzli

"Veseli se ti navješćujem, puče kršćanski"

Čestit Božić i sveto porođenje Isusovo, kao i blagoslovljenu Novu 2002. god. želi vam društvo "Hrvatski Dom" Tuzla

HKD NAPREDAK Podružnica Tuzla

"Svim na zemlji mir, veselje!"
Radost božićnoga dana neka ispuni srca ljubavlju, snagom i vjerom!
Čestit Božić, sretnu i blagoslovljenu 2002. godinu, stotu obljetnicu Napretka želi vam
HKD NAPREDAK
Predsjednik Prof. dr. Franjo Topić

Božić je blagdan u kojemu se sjećamo i mislimo na one koji su nam dragi. U zajedništvu što ga baštinimo radujući se dolasku Boga - djeteta, otvorena srca pripremimo se za taj susret. Čestit Vam došao Božić i sretna Nova godina!
Hrvatsko kulturno društvo NAPREDAK TUZLA

Čestit i blagoslovljen Božić, mir i veselje svima i sretnu Novu 2002. godinu želi Vam
Županijski odbor HSS BiH Tuzlanske županije

HSS BiH
HRVATSKA SELJAČKA STRANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Neka sve nas Isus Novorođeni Kralj obdaru radošću, blagostanjenjem, mirom i nadom. Čestit Božić, Sretnu i blagoslovljenu 2002. godinu želi svojim čitateljima, donatorima i suradnicima HRVATSKI GLASNIK

Tuzlanski kanton

Svim katolicima Tuzlanskog kantona čestit Božić i sretnu Novu 2002. godinu uz iskrene želje za mir i dobro

Predsjednik Skupštine TK
dr. Izet Žigić

Predsjednik Tuzlanskog kantona
Mr. Selim Bešliagić

Predsjednik Vlade TK
Senahid Šaković

Pivara Tuzla

Sretan Božić svim ljudima koji ga slave i mnogo uspjeha u Novoj godini želi

PIVARA TUZLA

CENTRALNO GRIJANJE, TUZLA
Javno komunalno preduzeće

Najljepše želje u prigodi Božićnih i Bajramskih blagdana i mnogo uspjeha i radosti u Novoj 2002. godini želi Vam

JKP CENTRALNO GRIJANJE TUZLA

Općina Tuzla

Svim građanima katoličke vjeroispovijesti upućujemo čestitke u povodu predstojećih Božićnih i Novogodišnjih blagdana

Načelnik Općine Tuzla
Jasmin Imamović

Predsjedavajući Općinskog vijeća
Ilija Jurišić

STUDIORUM TUZLANSKENSIS 1976

Sretan Božić sa željom da ga sa Vašim bližnjim i prijateljima provedete u sreći i raspoloženju

REKTOR
Prof. dr. Izudin Kapetanović

hrvatska demokratska zajednica

croatian democratic union

Sretan Božić i sveto porođenje Isusovo! Isus novorođeni kralj, koji je došao čovjeka otkupiti i spasiti, ispunio vas u svim danima vašega života: radošću, mirom, čvrstom vjerom i nadom u vječni život. Neka vas prate svi božji blagoslovi u novoj godini

HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA BiH ŽUPANIJSKI ODBOR SOLI

NOVA HRVATSKA INICIJATIVA

Čestit Božić i blagoslovljene Novogodišnje blagdane želi VAM
NOVA HRVATSKA INICIJATIVA
Kantonalni odbor NHI Tuzla

HODOČAŠĆE U MARIJU BISTRICU

Svetište MBB, Kalvarija i Karmel

Članice Udruge "Hrvatska žena" 27. listopada 2001. godine putovale su u Mariju Bistricu, hodočastile Gospi Bistričkoj.

Jutrom rano, pozdravile su Gospu pjevajući "Majko Božja Bistrička, moli se za nas, mi smo Tvoji putnici, blagoslovi nas"..., a sam dolazak u Marijansko svetište je ugodan doživljaj svima, posebno onima koji u listopadu svakodnevno zajedno mole kronicu Majci Božjoj. Sve je uljepšano sudjelovanjem u jutarnjoj misi, koju je predvodio mons. Lovro Čindori, uz koncelebraciju svih svećenika Svetišta. Toplo je primio hodočasnike iz Tuzle i uputio im pozdravni govor.

Srdačan i topao doček neće se lako zaboraviti, kao ni dojmovi iz susreta s Karmelom i časnim

sestrama karmeličankama. Tuzlanske su obišle Stubičke toplice koje su dar prirode - Božji dar, a posjetile su muzej i spomenik M. Gupcu. Vidjele su u Gornjoj Stubici Gupčevu lipu i druge znamenitosti. Članice "Hrvatske žene" obišle su zagrebačku katedralu, crkvu sv. Marka i sv. Katarine na gornjem gradu, te Gospu od kamenitih vrata u Zagrebu.

Bio je ovo jedan u nizu uspješnih posjeta Udruge "Hrvatska žena", znamenitim mjestima: Svetištima naših krajeva.

MARICA VIKIĆ

Posjeta Udruge studenata HKD Napredak Sajmu knjiga u Zagrebu

Hrvatsko kulturno društvo "Napredak" i Matica hrvatska u Tuzli organizirali su u subotu 17. studenog 2001. odlazak na Međunarodni sajam knjige u Zagreb. U sklopu ovog jednodnevnog izleta upriličen je posjet Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici, Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti kao i Matici hrvatskoj.

Iako je bila subota, posjet knjižnici bio je kvalitetan i potpun. Za organizaciju se pobrinuo g. Slavko Harni, djelatnik u knjižnici. Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu javna je ustanova od nacionalnog značenja koja obavlja

knjižničnu i informacijsku djelatnost nacionalne knjižnice Republike Hrvatske i središnje knjižnice Sveučilišta u Zagrebu. Studenti, Napretkovi stipendisti, bili su impresionirani zdanjem i uslugom knjižnice, koja je na zavidnom nivou.

U Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti upriličeno je iscrpno predavanje o Bašćanskoj ploči koja datira iz XI. stoljeća. Predavanja je održao dr. Mihaljević iz Staroslavenskoga instituta i Filozofskog fakulteta u Zagrebu.

Dopredsjednik Matice hrvatske mr. Stjepan Sučić pozdravio je Tuzlake u Matici hrvatskoj i tom prigodom podijelio studentima poklon-knjige. Istakao je kako će Matica hrvatska naredne godine obilježiti sto šezdeset godina postojanja, kao i njezino uspješno djelovanje u BiH.

Poslije kratkoga obilaska centra Zagreba, uputili smo se na Međunarodni sajam knjige. Tamo je izlagao i tuzlanski pjesnik Šimo Ešić, s kojim su se studenti susreli.

Može izgledati da je ovo bio dan prenatrpan sadržajima, ali mladi ljudi su željni različitosti i ovaj posjet je ocijenjen kao uspješan. Pokazalo se da je potreba za ovakvim edukativnim izletima velika i da ima puno mladih koji bi se rado pridružili Napretkovicima.

Eldina ČUSTOVIĆ

SV. NIKOLA TAVELIĆ U KRIŽANIMA

I ove godine 18. studenoga, svečano je proslavljen sv. Nikola Tavelić, drugi hrvatski svetac u tuzlanskoj filijali u Križanima.

Mnoštvo se vjernika okupilo u dvorištu crkvice. Sveti Nikola, njihov patron, primio ih je u svoju kuću pokazavši novo ruho unutar crkve, što su ga napravili vjernici svojim trudom i zalaganjem župnika i gvardijana fra Petra Matanovića. Novi strop i novi zvonik obogatili su blagdan ponosom.

Svetu misu je predvodio fra Zdravko Anđić, a kako sv. Nikola ne bi ostao bez nota i stiha, za to se pobrinuo Mješoviti crkveni zbor sv. Petra i Pavla Tuzla. Veliki broj mladih na misi bio je znak da Križani imaju budućnost.

Fra Zdravkova propovijed odislala je veličinom herojstva i svetosti. Tako on u propovijedi reče kako heroj ne mora biti svet, ali svetac mora biti i jest heroj, odnosno krepostan čovjek u herojskom stupnju. Upravo takav bio je sveti Nikola Tavelić. U takvom ozračju teško se bilo oteti mislima i sjećanju na sve poginule Hrvate u Vukovaru. Slučajno je sv. Nikola Tavelić u Križanima slavljen na 10. obljetnicu stradanja, mučenja i protjerivanja njegovih sunarodnjaka. I stoga je neophodno imati na umu da je mučeništvo trajni žig ustrajnosti jednoga naroda u svjedočenju svojih korijena, svoje vjere, prošlosti, sadašnjosti i budućnosti.

Kao što svi krajevi gdje žive Hrvati, tako i Križani imaju svoje viđenije ljude. Jedan od njih je pok. Drago Pavić, koji je u prošlom sustavu bio samozatajan, zaobilažen. To je čovjek, koji je svojim viskom otkrio sve grobove časnih sestara "Kćeri Božje ljubavi" na Josipovcu. On je, također, zajedno s tadašnjim tuzlanskim župnikom fra Jozom Bošnjakovićem bio inicijator izgradnje crkvice u kojoj se danas slavi sv. Nikola Tavelić.

Nakon misnoga slavlja, domaćini su u crkvenom dvorištu priredili okrepu za sve goste, a mogla se čuti i pokoja pjesma.

Zvonko Bosankić

NAPRETKOVI STUDENTI U KRALJEVOJ SUTJESCI

I Udruga studenata HKD "Napredak" organizirala je druženje studenata iz R BiH i R Hrvatske, pod nazivom "U susret 100 obljetnici Napretka", čija završna manifestacija će se održati u lipnju naredne godine. Susret je bio zakazan za 26. listopad kada su u Tuzlu stigli studenti iz Zagreba, Sarajeva i Zenice. Tim povodom za studente je bio priređen sljedeći program:

26. 10.

Posjet Međunarodnoj galeriji portreta Tuzla. G. Čazim Sarajlić je studentima održao kratko predavanje o liku i djelu Ismeta Mujezinovića, za koga je interesantno spomenuti da je svojevremeno bio Napretkov stipendist. Prisutnima se, također, obratio fra Petar Matanović, gvardijan Franjevačkog samostana sv. Petra i Pavla u Tuzli, koji je održao izlaganje o HKD Napredak.

27. 10.

Organiziran je jednodnevni izlet u Kraljevu Sutjesku prijestolnicu bosanskih kraljeva u cilju upoznavanja sa povijesnim blagom ovoga kraja. Tom prigodom posjetili smo i Bobovac, najznačajniji i najbolje utvrđeni grad srednjovjekovne Bosne u kome su povremeno boravili bosanski vladari.

28. 10.

Održana je svečana sveta misa u župnoj crkvi sv. Petra i Pavla povodom početka nove akademске godine

II

Franjevački samostan u Kraljevoj Sutjeski sagrađen je darežljivošću Bana Stjepana II. Kotromanića sredinom 14. stoljeća. Franjevački samostan koji je s crkvom prvobitno podignut u

prvoj polovici 14. stoljeća više je puta bivao rušen i povremeno napuštan. Današnji izgled datira iz 1890. godine.

Sutješki samostan vrlo je bogat kulturno-povijesnim i umjetničkim sadržajem. Po fondu starih knjiga biblioteka samostana spada u red najzan-

Napretkovi studenti u KSC

imljivijih u BiH. Ukupan broj knjiga premašuje 11.000. Od osobite vrijednosti su inkunabule - knjige štampane do 1500. godine.

U posebnom dijelu samostana, preuređenom u muzej, nalazi se zbirka slika te kovinski i tekstilni predmeti ručno napravljeni od samih mještana.

Tu se nalaze crkveni predmeti, misnica iz 15., 16., 17. i 18. stoljeća, crkveno posuđe, križevi iz 17., 18. i 19. stoljeća. Uglavnom su križevi djelo domaćih majstora. U sutješkoj zbirci nalazi se oko 30 slika, među kojima i najstarija oltarska slika u BiH. Fratri su posebno ponosni na dvije slike domaćeg majstora, Stjepana Dragojlovića iz okolice Kraljeve Sutjeske. Autori ostalih djela su

većinom talijanski autori. Dio samostana je i crkva sv. Ivana Krstitelja. Podignuta je na temeljima stare crkve u periodu 1906. - 1908. godine. Baziliskanskoga tipa i u neorenesansnom obliku lijepo je arhitektonsko ostvarenje iz austro-ugarskog perioda. U crkvi se nalaze 1854. godine napravljene orgulje najstarije u BiH. U novije vrijeme u crkvi je postavljena brončana skulptura bosanske kraljice Katarine, žene bosanskog kralja Stjepana Tomaša. Osvajanjem Bosne od strane Mehmeda drugog Sultana, povukla se iz kraljeve Sutjeske u Rim i tamo umrla.

Još ne postoji inicijativa da se njezini posmrtni ostatci vrate u Bosnu.

Nakon obilaska samostana krenuli smo ka južnim padinama Dragovičkog brda na čijoj se stmoj stepenastoj stijeni nalazi Bobovac, najznačajniji grad srednjovjekovne Bosne. Bobovac se prvi put spominje 1349. godine. Sastojao se od Gornjeg grada sa četvrtastom kulom, čiji ostaci i danas postoje, i Donjega grada. U bosansko-srpskom ratu 1350. godine opsjeo ga je Car Dušan ali ga nije osvojio. Početkom 15. stoljeća, grad je osvojila mađarska vojska. Turci su ga osvojili 1463. godine. Bobovac poslije turske opsade više nije obnovljen ni tako značajan kao prije. Sve se više ruši, a stanovnici su se iseljavali, pa je tijekom 17. stoljeća ostao posve pust.

III

Udruga Napretkova studenata ima u planu organizirati slična druženja. Ona je otvorena svim studentima, prijateljima Napretka i podržava kreativne projekte u opsegu Napretkovih interesa.

Daniela MATIČEVIĆ

Izložba slika

MEĐUNARODNA LIKOVNA KOLONIJA BREŠKE 2000.-2001. U PEČUHU (PECS)

15. studenoga 2001. godine HKD "Napredak" Tuzla organizirao je izložbu slika Međunarodne likovne kolonije Breške 2000. i 2001. godine u CSOPOR-HORDA GALERIJU U PEČUHU (PECS), u zgradi Hrvatskoga kazališta, 24 slike od 24. sudionika Kolonije Breške.

Izložbu je otvorio dr. Zvonko Marić, generalni konzul Republike Hrvatske u Pečuhu (Pecs), pred oko pedesetak ljubitelja slikarstva.

Gospodin konzul se obratio biranim riječima na hrvatskome jeziku (uz prevoditelja), istaknuvši Bosnu kao kolijevku ljepote, dobrote i neiskvarenosti ljudskih srdaca. Napomenuo je i Franjevece koji su bdjeli i čuvali baštinu, kulturu, vjeru i sve što krase bosanskoga čovjeka, citiravši sv. Franju Asiškog: "Non sibi vivere sed aliis proficere" - (Ne živjeti samo za sebe nego i drugima koristiti).

Goste je pozdravio i Antun Vidaković, ravnatelj Hrvatskog kazališta u Pečuhu (Pecs), na hrvatskome i mađarskom jeziku.

Dr. Miroslav Petrović, predsjednik HKD "Napredak" Tuzla, obratio se gostima i nazočnim slikarima, gospodi Klari Barakonyi iz Pečuha (Pecs) i gospodinu Đuri Šarkiću iz Mohača, sudionicima Međunarodne likovne kolonije u

Breškama. Gospodin Petrović se osvrnuo na projekt Dunav - Sava - Drava, (Tuzla - Osijek - Pečuh

(Pécs) čiji je realizator i Napredak ovom izložbom slika.

Pozvao je umjetnike iz Pečuha (PÉcs) da se odazovu i sljedeće godine na Međunarodnu likovnu koloniju Breške 2002.

Izložba će u Pečuhu (PÉcs) biti otvorena do 15. prosinca 2001. godine, a u siječnju 2002. godine vidjet će je i ljubitelji umjetnosti u Osijeku.

Zvonko BOSANKIĆ

Na otvaranju izložbe...

UZ DUŽNO ŠTOVANJE SVETOM FRANJI, PITAM SE KAKO ŽIVJETI BEZ NOVACA?

Na svečanom otvaranju Katoličkoga školskog centra "Sveti Franjo" u Tuzli, uzoriti kardinal Vinko PULJIĆ, između ostalog, je rekao: "Ovo zdanje i ovaj Centar staviti pod zaštitu svetoga Franje...!"

Uz dužno štovanje svetom Franji i uvažavanje gospodina kardinala, ipak ostaje pitanje bez odgovora - kako živjeti i djecu školovati bez novaca?

Asocijacija na ovo pitanje je siromaštvo svetoga Franje Asiškog, pa nešto razmišljam, da bi uz njegovu, SVETU zaštitu KŠC-a, dobro došla i zaštita Vlade Tuzlanskoga kantona, Vlade Federacije BiH ili nekoga bogatog patrona.

Profesor zemljopisa, u Katoličkom školskom centru "Sveti Franjo" u Tuzli, **Ivica IVANIĆ**, privodi kraju postdiplomski studij i pripremu za magistriranje.

Uz dužno poštovanje profesorovih želja i ambicija, kontam da je mogao magistrirati mnogo brže, jeftinije i jednostavnije, nego što to čini redovitim znanstvenim putovima.

Ako mu je samo do magistriranja, mogao je negdje izaći na MAGISTRALU, pa da ga bubne kakav stari FAP i eto mu magistriranja.

Na jednom od natjecanja u strelštvu, održanom u Zenici, pravnik **Željko PEŠTIĆ**, inače ex-zamjenik ministra u Ministarstvu pravde Tuzlanskog kantona, bio je najuspješniji u svojoj konkurenciji.

S obzirom na to da se protiv gospodina Pešića, upravo pred zeničkim sudom vodi nekakav čudan postupak, dobri poznavatelji dotičnog gospodina tvrde da mu je inspiracija za mirnu ruku i precizno oko bila blizini spomenutoga suda.

Ivica DIVKOVIĆ, v.d. policijskog komesara u MUP-u Tuzlanskog kantona ili po američki šerif (sherif), u jednoj radijskoj kontakt-emisiji izvjesnoj gospodi je rekao da će je rado primiti u svome uredu i pomoći u rješavanju njezina problema.

Iz pouzdanih i provjerenih izvora sam saznao da osim dotične gospode, još ima dobro držećih gospoda i zgodnih gospodica, koje bi stale u red za prijem kod komesara Divkovića.

Tijekom skorašnje polemike, na stranicama FRONTA SLOBODE, između moje malenkosti i dr. **Nedžada IBRAHIMOVIĆA**, profesora bosanskoga i hrvatskog jezika na Filozofskom fakultetu Tuzla (ako hrvatskoga ikako ima?), a u povodu njegove recenzije zbirke poezije "NA TRAGU SVJETLOSTI" **Mehmeda Meše PARAGANA**, dopisnika "Slobodne Bosne" iz Tuzle. Kolega Pargan je ispalio tvrdnju da sam najnepismeniji novinar u Tuzli, TK-u, a možda i šire.

Povod i dokaz za tu i takovu tvrdnju mu je činjenica da sam usamljen u priređivanju dija-loško-političke tribine "NARODNE USMENE NOVINI". Pošto se za spomenutu tribinu, bez povoda i razloga, kačio i recenzent Ibrahimović,

izgleda da se u tvrdnji o mojoj nepismenosti krije neka čudna veza između Pargana i N. Ibrahimovića i to ona koja nema veze ni sa zbirkom poezije, a ni s polemikom.

U prošlom broju "HRVATSKOGA GLASNIKA", listopad 2001. godine, objavljen je razgovor a odvjetnikom **Tomislavom LJUBIĆEM**. Riječ je o alternativni intervjuu sa gospodinom **Ivom ANDRIĆEM-LUŽANSKIM**, dopredsjednikom HDZ-a BiH, a u povodu, neutemeljenoga i vjerojatno montiranog, sudskog procesa pred Kantonalnim sudom Sarajeva.

Prigodom jednoga susreta s odvjetnikom Ljubićem pitao sam ga je li pročitao spomenuti tekst i dobio više nego čudnovat odgovor. Gospodin odvjetnik je rekao da nema vremena za čitanje novina, što je više nego kontraproduktivno u njegovom poslu.

Na isto pitanje gospodin Lužanski je kazao da u zadnje vrijeme čita samo BIBLIJU. Doduše nije naglasio stari ili novi zavjet.

P. S. Ni Ljubiću ni Andriću ne može poslužiti na čast što ignoriraju svoju novinu "HG", ako je uopće tretiraju svojom.

U istom broju "HG-a" pročitao sam i polemiku između dr. **Franje TOPIĆA**, dijecezanskog svećenika i fra **Petra MATANOVIĆA**, vikara Franjevačke provincije Bosne Srebrene.

Povod za polemiku je bio Topićev tekst u "Glasu koncila" o tome što književnik i novinar **Ivan LOVRENOVIĆ**, na stranicama magazina "DANI", navodno, napada kardinala Puljića.

Sami povod, vjerojatno, ne bi izazvao reakciju fra Petra Matanovića, da gospodin Topić, tek kao komparaciju i ilustraciju, u negativnom kontekstu, nije spomenuo fra **Andela ZVIZDOVIĆA** i fra **Jozu MARKUŠIĆA**.

Tko je u spomenutoj polemici u pravu, a tko u krivu, nezahvalno je presuđivati. No, u jednom dijelu svoga odgovora gospodin Matanović je i te kako u pravu kada kaže "da o velikim ljudima treba pisati i govoriti s puno takta, a ne koristiti ih za usputne dnevno-političke i površne komparacije".

A fratri Zvizdović i Markušić, bez dvojbe, bili su veliki ljudi.

U razgovoru za prošli broj "HG-a", Tuzlanka koja živi i radi u Zagrebu, **Ivana IVAKOVIĆ-KLADARIN**, glazbena solistica, naglasila je, između ostalog... "bilo bi mi jako drago, kad bi mogla više kontaktirati s Tuzlom, znači, kad bi češće organizirali koncerte, ne samo moje solističke, već i ansambla s kojim surađujem u Zagrebu. To i nije neki problem, samo mora postojati dobra volja".

Na konstatacije gospode Ivaković-Kladarin, o postojanju dobre volje, prije svih, morao bi reagirati dr. **Miroslav PETROVIĆ**, predsjednik HKD-a "Napredak" u Tuzli, izuzev, ako nije bezvoljan!

Iz prošlog broja "HG-a" prepisujem konstataciju, fra **Petra MATANOVIĆA**, koja glasi: "Prošlo je vrijeme očekivanja da te netko drugi

zaposli. Morat će se svatko sam upošljavati - ili kod sebe ili kod drugoga, ali upravo na one poslove koji su potrebni društvu ili one koje najbolje znaš raditi".

Glede našega društva, politike i vlastodržaca, njima nisu potrebiti nikakovi djelatnici. Samodovoljni su sami sebi i samozadovoljni. Onaj dio konstatacije koji glasi "one koje najbolje znaš raditi", također, mi je klizav i financijski neproduktivan. Od svega u životu najbolje znam novinarstvo. Na moju preveliku žalost, ne mogu preživljavati ni od onoga što zaradim u "HG-u", kojemu je gospodin Matanović ravnatelj, (znači raspolaže lovom), a ni od onoga što zaradim u FRONTU SLOBODE, pa ni zajedno od te dvije crkvice.

Možda će dušmani reći, tko mi je kriv kad ništa ne radim, nego samo pišem, pa još i krivo (o)gledam?

No, bit će bolje, kaže narod!

Krivi fotos u krivom ogledalu

Tko je veći seljak?

Gospoda **Ivo ANDRIĆ-LUŽANSKI**, član HDZ-a i **Srećko TUNJIĆ**, član HSS-a, sreli su se prije izvesnog vremena na HDZ-ovoj tribini održanoj u prostorijama Društva "Hrvatski dom" Tuzla.

Detalj ulovljen foto-aparatom, Ivo i Srećko zajedno, nameće više pitanja i dilema Tko koga vrbuje, tko koga zabavlja, tko kome, što i zašto laže ili tko je veći seljak od njih dvojice? Naime, Ivo je iz živiničkoga sela Lug, a Srećko je susedljanin pisca krivoga ogledala, iz lukavačkoga sela Donji Bistarac.

Ako je suditi po visini i težini, HDZ je u prednosti?

Krivo (o)gledao: Nikola J. IVANOVIĆ

25 GODINA UNIVERZITETA U TUZLI

Prva sjednica Skupštine Univerziteta održana je 15. prosinca 1976., a svečana sjednica Skupštine Univerziteta i Inicijativnog odbora 18. prosinca 1976.

Prvi rektor Univerziteta bio je akademik dr. Tihomil Marković, redoviti profesor Tehnološkog fakulteta, a sadašnji rektor je dr. Izudin Kapetanović, redoviti profesor Fakulteta elektrotehnike

Univerzitet u Tuzli osnovan je 1976. godine, a visoko školstvo se počelo razvijati osnivanjem Više rudarsko-tehničke škole (1958.), Tehnološkog fakulteta (1959.), zatim Rudarskoga fakulteta i Više Pedagoške škole (1960.), te Više ekonomsko-komercijalne škole u Brčkom (1961.). Usporedo sa osnivanjem visokoškolskih ustanova, osnovane su i znanstveno-istraživačke institucije - instituti. Do osnivanja Univerziteta u Tuzli, visokoškolske ustanove bile su članice Univerziteta u Sarajevu.

Dalji razvoj visokog obrazovanja u Tuzli rekao je ovime redom:

- 1969. godine osnovana je Pedagoška akademija, a prestala je s radom Viša pedagoška škola;

- 1973. godine osnovan je Odsjek primijenjene geologije na Rudarskom fakultetu, koji je time prerastao u Rudarsko-geološki fakultet;

- 1976. godine osnivaju se:

- Ekonomski fakultet u Brčkom (prerastanjem Više ekonomsko-komercijalne škole);

- Elektro-tehnički fakultet (nastao iz ranijeg odjeljenja Elektro-tehničkog fakulteta iz Sarajeva);

- Medicinski fakultet;

- Na Tehnološkom fakultetu osnovan je Odsjek zaštite na radu i životne okolice;

- 1987. godine organizira se Fakultet elektro-tehnike i mašinstva od postojećeg Elektro-tehničkog fakulteta i transformiranjem rudarsko-mašinskog smjera Rudarsko-geološkog fakulteta, sa dva odsjeka: Elektro-energetski i Energetsko-mašinski;

- 1993. godine osnivaju se:

- Defektološki fakultet,

- Filozofski fakultet (koji je nastao prerastanjem Pedagoške akademije u Fakultet).

- 1998. godine osnovani su:

- Akademija dramskih umjetnosti, Novi studijski odsjeci na sljedećim fakultetima:

- Odsjek: Građevinarstvo na Rudarsko-geološkom fakultetu,

- Odsjek Proizvodno mašinstvo i odsjek Tehnička informatika na Fakultetu elektro-tehnike i mašinstva,

- Odsjek Žurnalistika i odsjek stranih jezika na Filozofskom fakultetu.

Osnivanjem novih visokoškolskih ustanova i odsjeka na fakultetima, sukladno je konceptu razvoja Univerziteta u Tuzli koji svoj koncept razvoja bazira na primjeru europskih univerziteta.

Nova usmjerenja na Univerzitetu predstavljaju realizaciju razvojne strategije Univerziteta koja ide za tim da se na Univerzitetu stvaraju uvjeti za veći obuhvat mladih generacija akademskim obrazovanjem uz istovremeno povećanje vrsta studija. Ovim načinom se broj diploma koje se stječu na ovom Univerzitetu povećao s dosadašnjih 17 na 24. Opravdanost ovog poteza pokazuje i veliki interes srednjoškolaca za studiranjem ovih oblasti.

Univerzitet u Tuzli pokriva područje od 600 do 800 tisuća stanovnika sa strukturom studijskih i istraživačkih usmjerenja primjerenim prirodnim resursima, stupnju korištenja svih

potencijala, ali isto tako i studijskom usmjerenju na društvene znanosti, bez kojih bi svaki sustav školstva bio nedovršen. Univerzitet će inzistirati na osiguranju uvjeta za funkcioniranje obrazovnog sustava u vremenu i prostoru primjerenom Europi, jer tamo i pripada Univerzitet u Tuzli.

Zakonom o Univerzitetu u Tuzli koji je donijela Skupština Tuzlanskog kantona na sjednici 22. rujna 1999. godine osnovana je Javna ustanova Univerzitet u Tuzli, koja je pravni sljedbenik Univerziteta u Tuzli, visokoškolskih ustanova i Studentskog centra u Tuzli. Javna ustanova Univerzitet u Tuzli ima svojstvo pravnoga lica. Kao organizacione jedinice Univerziteta nastavljaju s radom sljedeće visokoškolske ustanove:

Akademija dramskih umjetnosti, Defektološki fakultet, Ekonomski fakultet, Fakultet elektrotehnike, Filozofski fakultet, Mašinski fakultet, Medicinski fakultet, Rudarsko-geološko-građevinski fakultet i Tehnološki fakultet.

Na **Filozofskom fakultetu** dvopredmetni studijski odsjeci organizirani su u jednopredmetne studijske odsjeke, i to: Matematika, Fizika, Historija, Geografija, Biologija i Kemija. Tako da Filozofski fakultet, uz navedene ima i sljedeće studijske odsjeke: Bosanski jezik i književnost, Engleski jezik i književnost, Njemački jezik i književnost, Fizička kultura, Žurnalistika, Pedagogija-psihologija, Predškolski odgoj i obrazovanje, Razredna nastava i Tehnički odgoj i informatika.

Odsjeci i usmjerenja na sljedećim visokoškolskim ustanovama:

Akademija dramskih umjetnosti (odsjek: gluma), **Defektološki fakultet** (usmjerenja: oligofrenologija, somatopedija, logopedija, surdoaudiologija, tifologija); **Ekonomski fakultet** (odsjeci: upravljanje poslovnim procesima, marketing, financije i računovodstvo); **Fakultet elektrotehnike** (odsjeci: energetska elektrotehnika, tehnička informatika); **Mašinski fakultet** (odsjeci: energetska mašinstvo, proizvodno mašinstvo); **Rudarsko-geološko-građevinski fakultet** (odsjeci: rudarski, geološki, građevinski, bušotinska eksploatacija mineralnih sirovina); **Tehnološki fakultet** (odsjeci: kemijsko-tehnološki, sa smjerovima: kemijsko inženjerstvo, prehrambeno inženjerstvo, ekološko inženjerstvo i odsjek zaštita okoline).

Od osnivanja prve visokoškolske ustanove u Tuzli, pa do danas, diplomiralo je i steklo višu spremu 12.891 student, visoku spremu 8.093 studenta, magistriralo su 452 postdiplomca, a doktorsku disertaciju je obranilo 211 kandidata.

Na fakultetima studira 7.832 studenta, a u nastavi sudjeluje 324 nastavnika i suradnika s Univerziteta u Tuzli i 235 nastavnika i suradnika iz organizacija i ustanova TK i iz drugih univerziteta.

Univerzitet u Tuzli je otvoren za studente i nastavnike koji dolaze iz svih krajeva naše zemlje i inozemstva. Ipak je najveći broj stude-

nata s područja sjeveroistočne Bosne, koje se smatra prirodnim i bliskim okruženjem Univerziteta.

Univerzitet u Tuzli je u najtežim ratnim uvjetima poduzeo aktivnosti na obnovi i proširenju međunarodne suradnje, posebno sa univerzitetima Europe i USA. Rezultati su konkretni u vidu razmjene kadrova i dostave materijalne pomoći, posebno literature i računarske opreme, kao i mogućnosti za specijaliziranje i studijske boravke mladog suradničkog kadra na inozemnim univerzitetima. Ta suradnja nastavlja se i u poraću i danas je aktivna i sadržajna.

Poruka gospodina prof. dr. Izudina Kapetanovića, rektora Univerziteta u prigodi 25. obljetnice Univerziteta u Tuzli:

U proteklih dvadeset pet godina Univerzitet u Tuzli se uspio organizirati, održati i u najtežim uvjetima rata i zakoračiti iz djetinjstva u zrelost. Preuzeo je svoj dio odgovornosti za društveno-ekonomski preobražaj Tuzlanske regije i Bosne i Hercegovine u cjelini, šaljući poruku da naša domovina i svi njeni narodi imaju budućnost. Osjećamo se pozvanim učiniti sve da je mladi ljudi prepoznaju u našim amfiteatrima, laboratorijima, čitaonicama, internet centrima i kabinama.

Duboko smo svjesni da će generacije mladih ljudi uključene u obrazovni proces na našim studijskim odsjecima, sa znanjima i informacijama koje im danas pružamo, djelovati i opredjeljivati našu budućnost u prvoj polovici 21. vijeka. To je razlog zbog kojeg smo se fokusirali na: inoviranje nastavnih planova i programa, uvođenje suvremene informatičke tehnologije, učila i metoda u nastavni proces, uključivanje u mreže transfera suvremenih znanja, opremanju suvremenih istraživačkih i edukacijskih laboratorija, kabineta i čitaonica, podsticanja talenata, organiziranje postdiplomskih studija.

Iskreno vjerujem, da je naš put - put integracije u suvremene svjetske tokove, u suvremena svjetska znanja, u njihovom usvajanju, razumijevanju i obogaćivanju vlastitim iskustvima.

Mada duboko uronjeni u sve aktualne probleme bosanskohercegovačkog društva, mi svoju misiju zasnivamo na optimističkom pogledu u budućnost. Transfer najsuvremenijih znanja i vještina budućim i sadašnjim stručnjacima koji će upravljati društvenim promjenama u tuzlanskoj regiji i u Bosni i Hercegovini u prvoj polovici 21. vijeka, to je naša misija.

To je cilj, koji će inspirirati sve naše projekte i sve poduhvate u narednih nekoliko godina, i koji će dovesti do ostvarenja nove vizije Univerziteta u Tuzli; integriranog u europski sustav visokog obrazovanja, sa organizacijom, funkcijama i svojstvima tipičnim za moderne univerzitete. Bit će to univerzitet koji će moći ponijeti svoj dio društvene odgovornosti, ne samo za stanje na Kantonu i u Bosni i Hercegovini, već i na jugoistoku Europe.

Juraj NOVOSEL

ČUP ZLATA IZ SELA GAJEVA

Prije tridesetak godina ravnom Posavinom i cijelom bivšom Jugoslavijom brzo se pronijela vijest da je domaćin iz sela Gajeva, općina Bosanski Šamac, traktorom na svojoj njivi izorao čup pun srebrenjaka i zlatnika. Stari kovani novac od velike numizmatičke i arheološke vrijednosti predat je Zemaljskom muzeju u Sarajevu, a utvrđeno je da potječe iz Mađarske, da je star oko 700 godina, a da je kovan u Bizantiji i Salzburškoj nadbiskupiji

Veliku senzaciju prije tridesetak godina (u proljeće 1970. godine) zabilježili smo u Posavini. U općini Bosanski Šamac, u selu Gajevi (na sredini puta između Šamca i Gradačca), u mjesecu ožujku ratar Bogdan Simeunović traktorom je izorao čup pun zlatnog i srebrenog novca. Zapravo na traktoru je sjedio susjed Miloš Vasiljević, ali je zemlja bila Bogdanova, i normalno da se i sreća što se prosula u proljetnoj brazdi smatrala Bogdanovom.

Što učiniti sa čupom zlatnika i srebrenjaka, pitao se Bogdan i njegov susjed koji mu je parcelu orao. Nije se dugo razmišljalo. Ovako nešto moralo se prijaviti vlastima, i "na lice mjesta" brzo su stigli inspektori policijske stanice. Čup s novcem je zaključen na sigurno mjesto, a obaviješten je Zemaljski muzej u Sarajevu, u čijoj nadležnosti i jesu ovakve arheološke, povijesne i numizmatičke vrijednosti.

NOVČICI STARI 700 GODINA

Bilo je sasvim sigurno da je čup pun zlatnika i srebrenjaka zakopao netko tko je novac sakrio od neprijatelja, ili bježio ispred neke vojske. Smatra se, također, da je na tome mjestu bilo neko staro kućište. A prije 700 godina, znači tamo u 13. i 14. stoljeću ovim krajevima su hodile i harale razne vojske, sa sjevera i juga, istoka i zapada.

Stručnjaci Zemaljskoga muzeja iz Sarajeva brzo su dali pravi odgovor tko je kovao i imao srebrenjake i zlatnike koji su izorani u Posavini, u selu Gajevi, i što uraditi s tim vrijednim nalazom. U zemljanoj posudi izbrojeno je 1.240 srebrenih novčića koji su poznati kao frizatici, i osam zlatnika bizantijskog porijekla.

Srebreni novčići su tzv. frizatici, rekao je tada Pavo Anđelić, kustos Zemaljskog muzeja u Sarajevu. To je novac koji su polovinom 12. stoljeća kovali salzburški nadbiskupi. Njihovo početno ime bilo je pfening (i danas ga imamo kao stoti dio njemačke marke). Ekspanzijom njemačkih trgovaca prema istoku, ovaj novac je dospio u ovaj dio Europe, na Balkan. Taj novac u našim krajevima najviše se kovao u Brežicama (Slovenija), koje su tada nosile ime Frizpa, pa otuda i naziv frizatici.

Kako je cijelu iskopanu tajnu razriješio Zemaljski muzej u Sarajevu, njegov kustos Pavo Anđelić je saopćio da se isti takav novac kasnije kovao i u Slavoniji, osobito u doba vladavine hercega Andrije. Također se saznalo da je veća količina takvog novca već pronađena na tlu Bosne i Hercegovine.

DUKATI SU BIZANTIJSKI

Zlatnici koji su bili pohranjeni u čup s frizaticima, u 12. stoljeću skovani su u Bizantiji. Potječu iz vremena vladavine Romana III. Argirusa. Zlatnici su male težine, tako da je i

njihova vrijednost izražena u zlatu mala. Slično je i sa srebrenjacima, koji su bili male veličine.

Da su seljani Gajeva i sakrili ovu iskopinu svakako da bi se od toga malo okoristili, jer je nalaz čupa mogao dobiti pravu vrijednost samo u nekom muzeju. Tada se govorilo da će samo uzorke ove iskopine u Posavini za sebe zadržati Zemaljski muzej u Sarajevu, a da će se čup sa novčićima dati na čuvanje regionalnom Muzeju u Doboju, na čijem teritoriju je čup nađen, kao svjedočanstvo što se kroz dugu povijest zbivalo u ovim krajevima. A zbivalo se dosta toga, jer ovdje su bila dvojna vrata Bosne kroz dugu povijest, i u knjigama je ostalo zapisano da su se ovdje bojevale odsutne bitke za Bosnu koju su kroz cijelu njenu povijest razdirale i otimala strane sile sa sjevera i juga, istoka i zapada.

U "Povijesti Bosne" Vjekoslava Klaića, fototip izdanja iz 1882. godine, koja je tiskana 1990. godine u Sarajevu, a čiji je priređivač i autor pogovora prof. dr. Dubravko Lovrenović, ima jedno poglavlje koje nosi naziv "Doba protukralja i prijestolnih borba u Bosni 1398.-1421.". To je doba kada bosanskom državom vlada Stjepan Ostojica, kralj Stjepan Tvrtko II. Tvrtković. To je doba moćnih velikaša i feudalaca Hrvoja i Sandalja Hranjica, Hrvoja Vukčića, Pavla Radinovića i drugih. To je period kada ugarski kralj Sigismund stalno drži oko na Bosni i u nju prodire preko Doborgrada, kod Modriče, koji je samo dvadesetak kilometara daleko od sela Gajeva gdje je pronađen čup pun zлата. To je vrijeme bitaka za stari grad Srebrenik, utvrdu bosanskih vladara, za župe Soli, Donji kraj, Zahumlje, dalmatinsku obalu. Tu je nasuprot moćnom Sigismundu Dubrovačka država, i Mleci. Nije onda ni čudo da se još traga za velikim grobljem gdje su sahranjeni bosanski velikaši bez glava u Doborgradu, da su ostali čupovi zлата, oružja, velikih utvrda. To je period kada je nesloga bosanskih velikaša i česta smjena vladara i kraljeva u Bosni širom otvorila vrata dolasku Turaka, koji ovdje ostaju blizu pet stoljeća.

Bogdan Simeunović sa kćerkama prije 30 godina

NAGRAĐA ZA ČUP ZLATA

Bogdan Simeunović bio je pošten domaćin. On je sve što je iskopao na svojoj oranici predao vlastima. Nije ostao nenagrađen. Dobio je od Zemaljskog muzeja tri tisuće ondašnjih dinara. Tko se još sjeća ondašnjeg tečaja prema deutsch-marki, ali zasigurno je to bilo ispod tisuću deutsch-maraka.

Iskreno da vam kažem, rekao nam je tada Bogdan Simeunović, nadao sam se većoj nagradi. Nisam ni pomislio da čup sa novčićima sakrijem i na crno prodam, zašto bi zasigurno dobio daleko veću svotu novaca. Po selu kruže priče da sam se jako obogatio, a za nagradu mogu kupiti jednu prosječnu kravu. A i traktorist koji mi je orao njivu traži nagradu, jer on smatra da je to i njegova zasluga. Bogdan Simeunović, njegova supruga Milka, i dvije kćerke (Tko zna gdje su i kako su danas), bile su u središtu pozornosti šire javnosti. Dolazili su im novinari, numizmatičari, arheolozi i pokušavali pronaći još veće vrijednosti. Bar koliko se zna, u tom okolišu ništa slično od danas nije nađeno, iako nije isključeno da je mnogo toga dublje pod zemljom zakopano, s obzirom na povijesnu sudbinu ovih krajeva.

U samome selu u to doba ispredale su se razne priče i prividenja. Bio je to period "zlatne groznice". Gajevljani i susjedi su prekopavali stara kućišta. Nekima su se privdale zlatne vatre. U ovim krajevima postoji predanje da novac duboko zakopan u zemlju putuje prema površini, i onda se ukaže zlatni plamen, koji označi gdje treba iskopati.

Sve ovo što je zabilježeno kao stvarnost prije tri desetljeća, ima neke veze i sa posljednjim prljavim i krvavim ratom na južnoslavenskim prostorima. Prognanici i izbjeglice pričali su da su, bježeći iz svojih domova, na dosta mjesta ostavili zakopano zlato ili novac, vrijedne stvari i predmete, posude i oružje. Bit će vremena kada će se i u budućnosti nešto slično pronalaziti kao što je to pronašao domaćin Bogdan Simeunović. To će svjedočiti o još jednom ratu na bosanskom tlu.

Napisao i snimio: Mato BIKIĆ

GINEKOLOŠKO SAVJETOVALIŠTE "MEDIC"

Prof. dr. Nisveta Alispahić
specijalista za ginekologiju i akušerstvo

U Ginekološkom savjetovalištu "Medic" prof. dr. Nisveta Alispahić možete obaviti: ginekološki pregled, kontrolu trudnoće, ispitivanje i liječenje neplodnosti, dijagnostika (ultrazvuk, PAPA, kolposkopija, spermogram, test na trudnoću, pregled vaginalnog sekreta).

Ginekološko savjetovalište radi ponedjeljkom srijedom i petkom, od 9 do 12 i 17 do 19 sati, a subotom od 9 do 13 sati.

Na telefone

090 - 149 - 514 i 217-927

možete zakazati posebno vrijeme samo za vas.

Tuzla, Batva, Ive Andrića br. 11.

USPJEŠAN NASTUP U EUROPI

Kuglaši Zrinskog iz Ljubače ponovno uspješno predstavljali Bosnu i Hercegovinu na Europskom kupu

Već smo navikli na dobre rezultate KK Zrinskog iz Ljubače, koji iz godine u godinu i na domaćoj i na međunarodnoj sceni, veoma uspješno predstavlja kuglaški sport Ljubače, Tuzlanskog kantona i države Bosne i Hercegovine.

Rezultat je to veoma dobroga rada u klubu, od rukovodstva i novoga predsjednika Tunje Kovačevića, seniora do najmlađih selekcija B čiji predstavnici uspješno nastupaju za reprezentativne selekcije BiH.

Ovogodišnja je sezona poslije osvojenoga drugog mjesta u BiH, završena veoma uspješnim nastupom seniorske ekipe na Cupu Europe u Rumunjskoj.

Odlazak i nastup na kupu u Rumuniji bio je krajnje neizvjestan gotovo do posljednjeg trenutka. Nedostatak sredstava bio je prepreka koju je, u ovom trenutku opće besparice, bilo veoma teško premostiti. Ipak, zahvaljujući vrijednom predsjedništvu i mobilnosti njegovih članova, osigurani su uvjeti za odlazak.

Josip Batinić, koji je kuglašima za odlazak u Rumunjsku stavio na raspolaganje svoj osobni automobil.

Sam nastup u Rumunjskoj bio je prilika za potvrdu kvaliteta i uspješan završetak sezone. Svaka-ko, bila je to i prilika da se napravi komparacija našega u odnosu na europsko kuglanje.

Prema riječima gospodina Gorana Jovičića, člana predsjedništva kluba kome je bilo povjereno vodstvo ekipe u Rumunjskoj, nastup je protekao u izvanrednoj atmosferi, organizirano, dostojanstveno i uspješno.

U veoma jakoj konkurenciji ekipa iz 15 zemalja, osvojeno je veoma dobro 13. mjesto ispred ekipa iz Estonije i Švedske!

Ako se zna da od svih sudionika Kupa jedino ekipa Zrinskog nema svoju kuglanu i odgovarajuće uvjete za rad, što svi ostali i te kako imaju, onda ostvareni rezultat ima posebnu vrijednost. Po tome bio je to sudar amatera i profesionalaca i rezultat "amatera" iz Ljubače, maloga mjesta u BiH za koje većina učesnika nije nikada ni čula, tim više vrijedi.

Najuspješniji na Euro kupu u Rumunjskoj bili su predstavnici Njemačke, Rumunjske, Mađarske i Slovačke, koji su u finalnom okršaju ostvarili plasman, prikazan u tabeli.

Ekipa Zrinskoga nastupila je u sastavu: Faruk Mulalić (937 čunjeva), Ivica Stijepić (894), Ivica Tokić (877), Zdravko Jukić (862),

i istaknu najzaslužniji te iskaže zahvalnost sponzorima.

Satove sa posvetom uručeni su najuspješnijim igračima u ekipi Zrinskoga u Rumunjskoj Faruku Mulaliću i Ivici Stijepiću, ali i dugogodišnjem i doskorašnjem predsjedniku i osobi za koju su vezani svi rezultati Zrinskog u proteklom godinama, gospodinu Dragi Tokiću

Vidno potresen priznanjem i uručenim poklonom, gospodin Tokić je iskazao zahvalnost, naglasivši da je ekipa Zrinskog istinski kolektiv za primjer jer u njemu godinama uspješno nastupaju predstavnici sva tri naroda, bez ikakvih problema baš kako to treba da bude u ovoj našoj Bosni i Hercegovini.

TADO

SMEĆE PRED KAZALIŠNOM ZGRADOM

Šest nakrivljenih i prljavih kontejnera sramno se nakrivilo na ulici pokraj kazališta, a prema ulazu u GKD "Bosna, "Hrvatski dom" i HKD "Napredak".

Nitko ne bi pomislio da je ovaj aneks, ružno arhitektonsko rješenje slično kokosinjcu, mutvaku ili najtočnije rečeno, ostavi, dio Kazališta. Njegov ružni krov, a pogotovo odvodna cijev za kišu sami po sebi su ruglo, a kad se tomu doda ovaj kontejnerski "inventivni" ukras slika o nama biva potpuna!

Kao kruna svega toga stoji mural Čazima Sarajlića! Eto, to smo mi!

Glasilo
Hrvatskog kulturnog društva
"Napredak" Župe Soli
List za kulturu i društvena
pitanja

Osnivač i izdavač:
HKD Napredak

Ravnatelj:
Petar Matanović

Glavni i odgovorni urednik:
Juraj Novosel

Lektor:
Marica Petrović

Uredništvo:
Martin Antunović
Zvonko Bosankić
Romeo Knežević
Petar Matanović
Juraj Novosel
Marica Petrović
Ranoslav Tomićić

Adresa:
Tuzla, Kazan mahala 2
Tel/fax: 035-237-171

Tehnička priprema, repro i štampa:
"PrintCom" d.o.o.
Grafički inženjering
Tuzla

Račun:
132-100-03096453-48
kod Tuzlanske banke d.d. Tuzla
- HKD Napredak - za Glasnik

List je upisan u evidenciju javnih
glasila u Republičkom
komitetu za informacije
pod rednim brojem
05/93 - 15. 03. 1993.

Na temelju Mišljenja Ministarstva obrazovanja,
nauke, kulture i sporta TPŽ broj 10/1-483-9/98.,
list Hrvatski glasnik je javno glasilo,
te prema članu 19. točka 13.
Zakona o porezu na promet
proizvoda i usluga
- ne plaća porez.

Cijena za inozemstvo
3 DEM

List izlazi mjesečno

Tekstovi i fotografije
se ne vraćaju

Iz sadržaja

IN HOC ANNI CIRCULO	2
Hrvatskom glasniku uz deveti rođendan Veselje ti navješćujem (Ravnatelj)	3
BOŽIĆ - mogućnost ponovnog rođenja (D. Bojić)	4
Počela proslava Božićnih dana Zornica, Sv. Barbara, Sv. Nikola (Z. Bosankić)	5
Blagdani u Katoličkom školskom centru "Sv. Franjo" Učenici Osnovne škole	6
Blagdani u Katoličkom školskom centru "Sv. Franjo" Učenici Opće gimnazije	7
Razgovor Razgovor s učenicima Zavoda Kraljice Svete Krunice (M. Petrović)	9
Baja-Bačka Crkva i manjinski narodi (M. Antunović)	11
Proslava 25. obljetnice misništva u Uskoplju	11
Katolički školski centar "Sv. Franjo" Uvod i izjave povodom svečanog otvorenja (R. Knežević)	12
Interview - MELZNER (S. Lukanović)	14
Zabilježeno na otvorenju (N. Ivanović)	15
Katolički školski centar "Sv. Franjo" Učenici Osnovne škole	17
Učenici Opće gimnazije	19
Čestitke	23
Hodočašće u Mariju Bistricu (M. Vikić)	26
Sv. Nikola Tavelić u Križanima (Z. Bosankić)	26
Posjeta Udruge studenata Zagrebu (E. Čaušević)	26
Napretkovi studenti u Kraljevoj Sutjesci (G. Matičević)	27
Izložba slika - Pečuh (Z. Bosankić)	27
Krivo ogledalo Uz dužno štovanje Svetom Franji... (N. Ivanović)	28
Obljetnice 25 godina Univerziteta u Tuzli (J. Novosel)	29
Foto album Čup zlata iz sela Gajeva (M. Bikić)	30
Šport Uspješan nastup u Europi-Zrinski (TAĐO)	31

NASLOVNA STRANA:

BOGORODICA S DJETETOM
RAD TALIJANSKOG SLIKARA GIROLAMA DE SANTA CROCEA, VENECIJA, 1556.

FOTOGRAFIJE:

BLICKO I MARTIN ANTUNOVIĆ

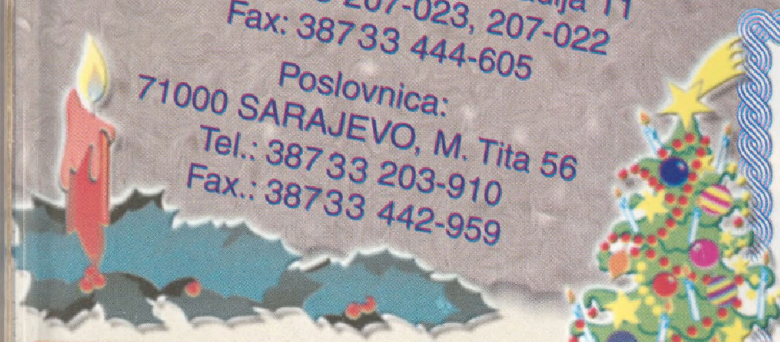
štampa HEIDELBERG speedmaster
repro PrintCom
reda SCREEN scanner
i osvjetljivač

NOVO

osvjetljavanje
do B2 formata
s mogućnošću max.
formata 50x100cm

Sretan Božić i Nova godina
Gospodarska BANKA Sarajevo
Direkcija:
71000 SARAJEVO, Ferhadija 11
Tel.: 387 33 207-023, 207-022
Fax: 387 33 444-605
Poslovnica:
71000 SARAJEVO, M. Tita 56
Tel.: 387 33 203-910
Fax.: 387 33 442-959

Tuzla PEPEX d.o.o.
Tel./fax: 035/252 - 435

Pivara Tuzla

Nek Vam je u kući
sve zdravo i živo
nazdravlje i s čejfom pijte
Tuzlansko pivo

Sa jednog izvora
za cijelu porodicu

Kodak EXPRESS FOTO COLOR ŽUNIC

EXPRESS color laboratorij
Laboratorij 1, Tuzla, Džafer Mahala br. 46, Tel. 254-594
Laboratorij 2, Tuzla, Korzo, Tel. 035/235-899
Laboratorij 3, Tešanj
Laboratorij 4, Gračanica
*S nama Vaše uspomene
nikad ne blijede!*

NAPREDAK OSIGURANJE d.d. SARAJEVO
POSLOVNA JEDINICA TUZLA
SVE VAŠE BRIGE PODIJELITE S POLICOM
NAPREDAK OSIGURANJA
Tuzla, Bulevar 15. maja b.b.
Tel./fax: ++387 35 282 227

CVJEĆARA FLORAMI

Vam nudi veliki izbor rasade, saksija, žardinijera,
zemlje za cvijeće od 50 l, 20 l, 10 l, 6 l, 5 l, te zemlje u pakiranju
od 1kg iz vlastite proizvodnje pod nazivom FLORATRES,
rezanog cvijeća, lončanica, svijeća, lampinjona, lukovica
svih vrsta, ruža sadnica i ukrasnog šiblja.
Sve to možete nabaviti uz najpovoljnije cijene u gradu
i dobiti stručne savjete.
Vaše je samo da dođete na MALU PIJACU i da se uvjerite u našu ponudu.
FRANJO BOSANKIĆ

ključ
uspjeha

tuzlanska banka d.d.

Javno komunalno preduzeće

CENTRALNO GRIJANJE

TUZLA

Ul. Krečanska broj 1
75000 Tuzla
Bosna i Hercegovina
Tel: ++387 35 283 443
Fax: ++387 35 281 391
E-mail: cen.gri@bih.net.ba

PLIVA

PREDSTAVNIŠTVO SARAJEVO
Trg heroja 10, 71000 Sarajevo
Tel. ++ 387 33 65 11 33, 65 39 29
Fax. ++ 387 33 65 39 86

Sretan Božić i Nova godina

CROATIA OSIGURANJE D.D.

PODRUŽNICA TUZLA

POSJETITE NAS U TUZLI:
Naselje Sjenjak - blok D-2
I. Mujezinovića bb
Tel. 035 230-991, 230-992

Zagrebačka banka BH d.o.o.

VAŠA JE BANKA

Poslovna Jedinica Tuzla
Topolica 4
Tel/fax: ++387 35/ 25 55 23, 25 55 24
Tel: ++387 35 25 55 29

OBITELJSKI RADIO

98,7 FM

VALENTINO

STUDIO TEL: ++387 86 (76) 750 500
MARKETING TEL/FAX: ++387 86 (76) 750 447

Osnovan 1992.godine

INDEPENDENT
INDEPENDENT
INDEPENDENT
INDEPENDENT

(++387 35) BOSNIA & HERZEGOVINA, TUZLA

Marketing: 250-261, 250-262, 250263 <http://www.kameleon.delta.com.ba>
Centrala: 250-055 (tel/fax) radio_kameleon@delta.com.ba